Tegi

#1 Februar 04

Tegi
revija PTEŠTG

Revija Poklicne in tehniške elektro šole
ter tehniške gimnazije

letnik VI, številka 1

Kazalo:

Šola 4

Uspeh naših dijakov 4
Marinka Fritz Kunc na obisku 5

Trip 6

Po poteh naših korenin 6

Drugačen pogled 10

Počivaj v miru, kursk 10
Džamija, da ali ne? 14
Kaj je bilo prej, kokoš ali jajce? 18
Oetzi 20
Ozon ali kožuh? 21

Povejmo naravnost 22

Okoljska vzgoja v šoli kot subverzivna dejavnost 22

Osrednja tema 22

Vpis na fakultete 24
Prosti čas 26

Tegi
revija PTEŠTG

Tegi, revija Poklicne in tehniške elektro šole ter tehniške gimnazije

Urejanje in oblikovanje:
Silvester Murgelj,
4.aTG

Uredniški odbor:
Robert Janec,
4.aTG,

Tadej Hasičevič,
4.aTG,

Urša Lutman,
3.bTG

Jerneja Bogovič,
3.TG

Mentorica:
Magda Udovč, prof.

Naklada:
250 izvodov

Tiskarna:
VPC, Celje

Šolski center Novo mesto, februar 2004

Iz vsebine:

Drugačen pogled
Kursk, Oetzi, NLP, Džamija...

Osrednja tema
Vpis na fakultete, Prosti čas

Intervjuji
Z vodstvom šole, Gorazd Štangelj...

Uvodnik:

Spoštovani bralci!

Sledi začetka šolskega leta so že izbrisane, tudi silvestrska noč je že za nami, skrajni čas je za nov Tegi. Le kaj nam prinaša?

Zanimive prispevke novih in starih novinarjev ter malce drugačno podobo, ki je zasluga novega oblikovalca Silvestra Murglja iz 4.aTG.

Pa vseeno še kakšen namig:

Preberete lahko nekaj zanimivih intervjujev, naj izpostavim samo tistega z ravnateljem in njegovim pomočnikom ter enim najboljših športnikov, Matijo Kraševcem, ki je v teh dneh znova rušil slovenske rekorde v atletiki, tokrat v teku na 400m. Predstavile se vam bodo tudi naše plesalke Afne, spregovorili bomo o glasbi, aktualnih temah kot sta šolska prehrana in gradnja džamije ter odkrili nekaj skrivnosti potopljenega Kurska. Ohranjamo tudi osrednjo temo Tegija, ki je tokrat »Prosti čas«, seveda izpod peresa prof. Zlatke Kocjan in Tadeja Hasičeviča.

Želim, da boste z njeno pomočjo spoznali pomembnost kakovosti preživljanja prostega časa in jo postavili pred količino le-tega.

Vsi potrebujemo čas, ki je namenjen samo nam samim, našim potrebam in željam, ne pa zgolj pomnenju bolj ali manj pomembnih podatkov. Vemo, da se prav v času, ko so možgani »na paši«, porodi ogromno dobrih idej, marsikakšna težava se reši sama od sebe, kar pa je najpomembnejše: dobimo možnost spoznavanja, do kje segajo meje naših sposobnosti in kakšne so naše resnične želje.

Da bi si v Tegiju našli čimveč prispevkov, ki bi obogatili vaš prosti čas, vam želi

Magda Udovč, prof.

Zen 28

Tiha pot 28

Glasba 31

Deep Purple 31

Intervjuji 32

Z vodstvom šole 32
Ko postane kolo os življenja 35
Frajtonarca je prava stvar 37
Matija Kraševec 38
Afne se predstavijo 40
Skakalec Gregor Logar 42
Jerneja Bogovič, dobitnica številnih priznanj 43
Koncert skupin Nameless, Guru in Podžlejbn 44

Literarne strani 46

Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev 46
Spisi 50
Pesmi 52

Uspeh naših dijakov na mednarodnem tekmovanju

Na Šolskem centru Novo mesto je Srednja elektro šola in tehniška gimnazija znova pozitivno opozorila nase z izjemnim dosežkom, ki so ga dosegli na tekmovanju Join Multimedia 2003.

V začetku leta 2003 se je 8 dijakov (Andrej Anžlin, Blaž Bregar, Damjan Cvetan, Matjaž Kraševec, Tomi Medved, Nejc Repše, Blaž Svilan, Blaž Janežič) prvega letnika Tehniške gimnazije ŠC Novo mesto pod mentorstvom prof. Mileta Božića in prof. Marjane Pogačnik prijavilo na mednarodno tekmovanje, ki ga organizira Siemens.

Naloga je bila izdelati multimedijsko predstavitev v angleškem jeziku o industriji v lokalnem okolju. Dijaki so pripravili predstavitev tovarn Krka in Revoz. Predstavitev je sestavljena kot spletna stran s posnetimi intervjuji, fotografijami, glasbo in opisom Novega mesta ter obeh tovarn. V konkurenci več kot 2000 šol iz 34 držav je naša ekipa dosegla 5. mesto. Osvojili so tudi lepe nagrade, in sicer za šolo 750 EUR in za dijake 600 EUR, ki smo jih prejeli na svečani podelitvi 8.12.2003 v Ljubljani od direktorja podružnice Siemens gospoda Tihomira Rajlića. Na podelitvi so bili prisotni tudi

predstavniki medijev (Delo, Slovenske novice, Val 202). Dijaki se nameravajo udeležiti tudi tekmovanja v letu 2004.

O projektu sta dva udeleženca povedala naslednje :

Tomi Medved, 2.letnik: *»Ja, pri prijavi za projekt smo morali natančno opredeliti vsebino izdelka, potem pa v izvedbi zasledуješ cilj, ne veš pa, če bo uspelo. Pri grafičnem oblikovanju smo se še učili, šli na teren, globalno novinarsko pokrili temo od začetka do konca. Nagrade sem zelo vesel, vse je izpadlo tako »kul«.«*

Andrej Anžlin, 2.letnik: *»Nagrada nas je zelo presenetila, ko začneš, si noter. Spoznam se na računalnik, s sošolci smo se dopolnjevali in se sproti učili. Igram bas kitaro, uživam v glasbi, za film sem prispeval svojo glasbo, fino je uspelo. Rad imam mehaniko, fiziko, letos se bomo tudi prijavili za projekt. Je izziv, da malo poletiš izven okvirjev šolskega programa.«*

Tudi letos jim želimo veliko uspeha! ■

Gregor Andrejčič, 2.aTG

Marinka Fritz Kunc na obisku

V letošnjem šolskem letu nas je obiskala naša mladinska pisateljica Marinka Fritz-Kunc. Srečanje z njo je bilo zanimivo in poučno, pri poslušalcih pa je pustilo neizbrisen pečat.

Marinka Fritz Kunc, sicer mati dveh otrok se s pisateljevanjem ukvarja že 13 let. Pravi, da piše predvsem literaturo za odrasle, vendar njene uspešnice kot so Barboletta, Lačna kri, Modri pulover, Kam gredo ptice umret, Janov krik in mnoge druge berejo tako mladi kot tisti manj mladi. V večini svojih knjig opisuje zasvojenost z drogami in njene posledice, kmalu bo izšla tudi nova knjiga, ki bo opisovala problem bulimije in anoreksije.

Novinarka po poklicu nima težav ne z navezovanjem stikov in prav tako ne s pisanjem. Tako je svoje izvrstne talente združila v knjigi Janov krik, ki si je prislužila naziv »bestseller«. Roman je imel 20.000 naklade in 3-4 ponatise. Naj vam ga na kratko predstavim in vsekakor priporočam v branje.

Janov krik

Roman je napisan po resničnem dogodku in je posvečen sinu pisateljičine prijateljice. Jan je simpatičen, tenkočuten, razigran in inteligenten fant, ki je oboževal smučanje in branje knjig. Njegova tragična zgodba se začne, ko mu umre njegov najboljši prijatelj in se z mamo preselita v nov kraj. Rezultat tega je, da Jan že pri rosnih petnajstih letih zapade v slabo družbo. Za svoje prijatelje je pripravljen narediti marsikaj. Tako ga njegov povsem idealističen pogled na svet pripelje do večkratnega srečanja s policijo. Znajde se v začaranem krogu, iz katerega se ne more rešiti, saj ga njegova socialna delavka, ki naj bi mu pomagala, le popolnoma brezsrčno ožigosa. Tako se je po spletu nesrečnih okoliščin znašel v celjskem zaporu. Janova mati je sicer uspešna in prezaposlena arhitektka, katere središče je Jan. A ko se ta znajde v težavah, sama sploh ne dohaja dogodkov, ki ji trgajo iz rok njenega edinega sina in ga obravnavajo kot največjega zločinca. V prepričanju, da bodo državni organi priskočili na pomoč, postane mati zgolj opazovalec. Preden spozna, da njeno slepo zaupanje v resnico ne bo dovolj, je že skorajda prepozno...

Knjiga človeka vsekakor ne bo pustila ravnodušnega, saj je iz vsakega stavka prepoznavna bolečina matere, ki opazuje propadanje svojega nesrečnega sina. ■

Gregor Pišek, 1.aTG

Po poteh naših

V ponedeljek, 8. septembra 2003, smo se dijaki 4. a in b razreda Tehniške gimnazije odpravili na ekskurzijo po poteh naših korenin. Namen ekskurzije je bil seznanitev s položajem zamejskih Slovencev in življenje le-teh, sploh pa obrazložitev besed zamejstvo in zamejski Slovenec. Marsikdo ne ve, kaj sploh to je zamejstvo, sploh tuje pa mu je zamejski Slovenec. Na ekskurziji smo se seznanili s pojmi, ki so nam bili takrat še ne čisto razumljivi. Zamejstvo je območje izven državne meje, kjer pa še vedno živijo pripadniki npr. Slovencev. Zamejstvo kot izraz pomeni nekaj, kar je za mejo. Zamejski Slovenci so torej naši rojaki, Slovenci, ki so avtohtoni prebivalci ozemlja, na katerem živijo. Imajo svojo narodno in jezikovno zavest. Narodna samozavest pa pomeni, da svojo narodno pripadnost sproščeno sprejemaš in izražaš kot del svoje osebne identitete, brez manjvrednostnih občutkov nasproti pripadnikom drugih narodov. Vsak narod pa ima svoje prednosti in pomanjkljivosti, svetla in temna zgodovinska obdobja. Zdomci pa so Slovenci, ki so odšli ali še zmeraj hodijo v tujino na delo in se tudi vračajo občasno in tudi enkrat za zmeraj v matično Slovenijo. Izseljenci so Slovenci, ki so se izselili iz države in so šli v tujino, pravimo, da so šli »s trebuhom za kruhom«.

Babičev mlin na Muri.

Zjutraj ob 7. uri smo se odpeljali izpred avtobusne postaje Novo mesto. Vožnjo smo nadaljevali skozi Krško, Celje in Maribor vse do Prekmurja. Naš prvi postanek je bil v Veržeju, kjer smo si ogledali plavajoč mlin na Muri (Babičev mlin). Po kratkem postanku smo pot nadaljevali čez mejni prehod Hodoš vse do centra Porabja, kjer živijo naši rojaki, v Monošter (Szentgotthard). V Monoštru smo obiskali kulturni center, kjer so nam predstavili svojo zgodovino in življenje na oni strani slovenske meje. Na Madžarskem živi 5 tisoč porabskih Slovencev, od tega 3500 Slovencev živi v Monoštru. Slovenci v Porabju živijo ob reki Raba, od tukaj tudi ime porabski Slovenci. Večina jih ne »obvlada« slovenskega knjižnega jezika, veliko pa k temu pripomorejo dejstva, da se otroci v rani mladosti lahko seznanijo s knjižno slovenščino le doma, saj nimajo slovenskih vrtcev. V šolah sta oba jezika na predmetniku, tako madžarščina kot tudi slovenščina. Slovenski jezik pa ni obvezen, je le izbirni predmet v šoli, v tem je razlika. Tudi pri našem govorcu ni bila čisto razločna slovenščina, bila je zelo pomanjkljiva. Zvedeli pa smo, da Slovenija pomaga porabskim Slovencem, tako finančno kot tudi kulturno. Porabskim Slovencem je omogočeno poslušanje slovenskega radia (2 x tedensko) in gledanje slovenskih televizijskih programov. V kulturnem centru smo si

korenin

ogledali posnetek po televiziji, ki nam je prikazal družabno in kulturno življenje v Porabju. Tako smo izvedeli, da imajo dosti svojih kulturnih ustanov, pevske zbore, gledališke predstave, lutkovne igre.

Ogledat smo si šli tudi center Monoštra. Mesto mi je bilo všeč, saj je veliko poudarka na lepi okolici. Lahko smo videli zelo lepe parke in veliko in znamenito cerkev v Monoštru. Ob vrnitvi v Slovenijo smo se ustavili še v Bogojini, kraju blizu Murske Sobote, kjer smo si ogledali znamenito Plečnikovo cerkev. Cerkev je zelo lepa in nekaj posebnega, že na videz od zunaj je drugačna, znotraj pa je ta posebnost zelo vidna. Cerkev brez fresk na stropu, z lesenim stropom in delno tudi oltarjem, na katerem so pritrjeni lončeni vrči, je res čisto drugačna od drugih cerkva. Obiskali pa smo tudi lončarje v Filovcih; pokazali so nam peč, v katerih žgejo glino, svoje lončarske izdelke, prikazali pa so nam tudi postopek izdelave lončene vaze. Po napornem dnevu vožnje in spoznanju drugih kultur smo se odpeljali še do Murske Sobote. Tam smo v dijaškem domu večerjali in prespali.

Po zajtrku smo šli zopet v avtobus in se peljali skozi Maribor in Dravograd, skozi mejni prehod Vič, tam naprej na Avstrijsko Štajersko od tu pa v zibelko slovenstva, na Koroško. Ustavili smo se v Celovcu, ki je politično, gospodarsko, šolsko ter kulturno središče koroških Slovencev. Tam smo obiskali Zvezno gimnazijo za Slovence Joška Fischlerja. Pomočnik ravnatelja nas je vljudno sprejel, nas sprehodil po šolskih prostorih, nas seznanil s potekom šolskega reda in kako poteka trenutno življenje koroških Slovencev. Gimnazijo obiskujejo otroci od 10 leta dalje, traja pa 8 let. Pouk traja 5 minut dalj od našega, se pravi 50 minut, v šoli je slovenščina enakovredna nemščini oziroma obratno. Otroci ob prihodu v šolo znajo bolje nemški jezik. Višja stopnja ima pouk jezikov 2 3 ure na teden, nižja stopnja pa 3 4 ure tedensko. Dijaki imajo poleg dopoldanskega pouka še 3 x na teden pouk popoldan le da imajo od 13.10 do 14.30 ure odmor za kosilo. Učbenikov je večina v nemškem jeziku, tako da potem naredijo prevode ali pa delovne zvezke v slovenskem jeziku. Dijaki lahko obiskujejo v šoli tudi verouk, ki pa ni obvezen. Za verouk se odločijo starši, kasneje pa tudi sami, pouk verouka obiskuje približno 15 % dijakov. Na šoli so imeli včasih pravilo, da so morali biti dijaki te gimnazije le državljani Avstrije. Sedaj pa imajo na šoli pravilo, da morajo biti starši otrok, ki obiskujejo to šolo, zaposleni v Avstriji. Število prijav k dvojezičnemu pouku pa v zadnjem času narašča. Slovenščino ohranjajo tudi duhovniki, saj v Selah in Radišah mašujejo v slovenskem jeziku. Število šolarjev na še eni dvojezični šoli na Koroškem, v Radišah, »hitro« pada in s tem jim tudi grozi zaprtje šole. To bi bil lahko problem za otroke iz Radiš in okolice, saj je gimnazija v Celovcu dosti oddaljena od njih. V Celovcu ima tudi sedež velika slovenska založba Moharjeva družba. Veliko je tudi slovenskih kulturnih in prosvetnih društev na Koroškem: pevski zbori, razne delavnice, gledališke igre, ... nad 50 jih je. Vse to pripomore k ohranjanju jezika, med drugim tudi avstrijska državna pogodba zagotavlja pravno in kulturno zaščito Slovencev v Avstriji.

Za dobro glasbo smo poskrbeli kar sami.

Plečnikova cerkev.

Imajo tudi svoje časopise, le radio je trenutno finančno na tleh, pa tudi slovenska televizija je sprejemljiva.

Ogledali smo si tudi Celovec, mesto je zelo lepo, polno kulturnih znamenitosti, od katerih so bili najlepši veliki in zanimivi spomeniki v središču mesta. Žal nas je pri ogledu mesta rahlo oviral dež, ampak smo si ga vseeno dodobra ogledali in sigurno se ga bomo še spomnili kot zelo lepega mesta. Na poti proti Sloveniji smo si na Gosposvetskem polju ogledali Vojvodski prestol, kjer so dolga leta ustoličevali karantanske vojvode. Ogledali pa smo si tudi cerkev pri Gospe Sveti (Maria Saal). Cerkev je stara, a še vedno zelo lepa. Vožnja je sledila naprej ob Vrbskem jezeru, ki je dolgo 16 km in je največje koroško jezero. S ceste, po kateri smo se peljali, smo z naše leve lahko opazovali v meglo obdane Karavanke, v desni smeri pa je bilo v daljavi možno videti največji vrh Koroške, Großglockner ali Veliki Klek, vendar megla nam tega ni dopuščala. Pot nas je »vodila« preko Korenskega sedla, mejnega prehoda Rateče v Slovenijo, točenje v Kranjsko Goro. Tam smo prenočili v hotelu Alpina.

Tretji dan, še zadnji vključen v našo tridnevno ekskurzijo, je bil namenjen za obisk zamejskih Slovencev v Italiji. Po zajtrku smo se odpeljali skozi Trbiž in naprej po Kanalski dolini. Naša pot je bila večina časa obdana tako z leve kot z desne strani z velikim hribovjem. Peljali smo se po dolini reke Bele in Reklanice vse do obrobja Zahodnih Julijcev, kjer je Rezija. Ustavili smo se v Ravanci, kjer so nam pokazali etnološko zbirko v kulturnem domu, nam povedali tudi nekaj o življenju onstran meje. Gospa, ki nas je sprejela,

Vojvodski prestol.

je zelo lepo in razumljivo prevajala rezijanščino, ki je čisto svoje vrste jezik, v slovenščino. Tako smo spoznali nov jezik in se ga tudi malo naučili. Zelo lepo nam je predstavila glavno mesto Rezije, Ravanco. V Ravanci imajo banko, šolo, cerkev svete Marije vnebovzetje, občino, vrtec, ... vse potrebno za življenje ljudi v Reziji. V Reziji je še ne 1300 prebivalcev, šola je do 14. leta obvezna, otroci pa lahko obiskujejo le italijansko šolo, ker le-to imajo. Na urniku pa imajo le 1 uro na teden pouk rezijanščine. Država je darovala denar za pomoč po potresu leta 1976 in s tem dosti pomagala ljudem na tem območju. Gospa nam je predstavila tudi kraje v Reziji in jih pokazala prek diapozitivov. Izvedeli smo, da je Carnizza planina v Reziji, kamor so včasih hodili ljudje iz doline. Na Carnizzi so imeli planšarijo in nekaj koz, ljudje so bili tam čez celo poletje, od maja pa vse do konca septembra, izdelovali pa so tudi veliko sira. V vasi Stolbica so bili vsi moški brusači, to delo se je prenašalo iz roda v rod in še zdaj imajo sredi septembra v Stolbici nekakšen praznik brusačev. Vas Bila, skozi katero smo se peljali, pa je poznana po praznovanju pusta. Mladi iz Rezije se vozijo vsak dan v Furlanijo in se zvečer ali ob koncu tedna vračajo domov. Nekateri pa lahko delajo v 2 podjetjih, ki sta v Reziji. Imajo tovarno za izdelavo luči pri avtomobilih in proizvodnjo izdelave svedric za zobozdravnike. Rezijanci imajo verovanje v lunine mene, s tem je povezano tudi njihovo vsakdanje življenje. Ko je stara luna, sejejo »strok«, čebulo, ..., krompir pa sadijo za novo luno, izkopajo pa ga ob stari luni. Rezijanci se tudi veliko ukvarjajo s poljedelstvom, veliko časa preživijo na njivah, nimajo pa dosti mehanskega dela, vse se večina dela ročno. Rezijanci sejejo tudi koruzo in najbolj znana rezijanska jed je polenta. Tam raste tudi črno grozdje, ki mu pravijo bako, pridelujejo tudi strd, po naše med. Kot zanimivost: mavrici pravijo bužji lok. V Reziji imajo tudi folklorne skupine, pevske zbore (ženski pevski zbor se imenuje Rože majeve, moški zbor pa se imenuje Monte Kanin). Zelo

znan je rezijanski ples, ki so nam ga tudi pokazali in ki smo ga tudi sami zaplesali. Uporabljajo predvsem dva inštrumenta za glasbo sutero = violino in bunkulo = bas. Za Rezijance so Bovčani buške, pravijo, da govorijo po buško, tako smo vsi, ki smo za mejo za njih buški. Po zanimivem ogledu Rezije smo pot nadaljevali proti jugu v Beneško Slovenijo. Imeli smo krajši postanek v Čedadu, rojstnem mestu langobardskega zgodovinarja Pavla Diakona. Obiskali smo kulturni center za Slovence in se sprehodili po mestu. Izvedeli smo, da imajo Slovenci v Čedadu »svoje« šole, vrtce, narodno in študijsko knjižnico, gledališča, časopis Novi Matajur. Le slovenske televizije ni moč gledati, to pa Beneškim Slovencem ni čisto nič všeč. Pravijo, da bi se lahko Slovenija bolj potrudila za oddajo televizijskih programov tudi izven meja Republike Slovenije, saj bi bilo to za slovensko televizijo »profit«, ne pa izguba. Izdajajo tudi dvojezične uradne dokumente. Februarja 2001 so sprejeli zaščitni zakon o Slovencih v Italiji, ki Slovencem zagotavlja več pravic. Finančno pa slovensko manjšino podpirata obe državi. V mestu smo si ogledali Hudičev most, pod katerim se peni Nadiža, ogledali smo si tudi stolnico in spomenik Julija Cezarja. V mestu Čedadu živi kar dosti Slovencev. Po ogledu Čedada (Cividale) smo se odpeljali proti domu. Na slovensko stran smo prevozili čez mejni prehod Vrtojba. Na poti proti Novemu mestu smo si lahko skozi okno ogledovali še nekaj slovenskih mest, kot so Nova Gorica, Podnanos, Postojna, Vrhnika, Ljubljana, ...

Za počitek je bilo premalo časa.

Cerkev pri Gospe Sveti (Maria Saal)

Ekskurzija je bila zelo zanimiva in zelo poučna, saj nas je seznanila s položajem slovenskih zamejcev in predvsem z ohranjanjem slovenskega jezika. Vemo, kako je s slovenščino v zamejstvu.

Mislim, da se večina Slovencev zaveda bistvenega pomena slovenščine za naše praktično sporazumevanje in za našo narodno identiteto, so pa številni do tega vseeno precej ravnodušni. Priznavajo, da je slovenščina za nas pomembna, vendar ne bi imeli dosti proti, če bi jo zamenjal kateri drug jezik. Znanje tujih jezikov je seveda potrebno in je vedno cenjeno. Imamo celo ljudski pregovor: »Kolikor jezikov znaš toliko veljaš!« Tujega jezika se ne učimo zato, da bi z njim izpodrivali svojo materinščino, temveč da bi si z njim pomagali v tujini in da bi lahko uporabljali tujo strokovno literaturo ter tako bogatili svoje znanje ali ga s prevajanjem posredovali tudi drugim.

Na jezikovno zavest in sploh na ohranjanje materinega jezika pri zamejcih močno vpliva enostranska dvojezičnost. Dvojezični so samo pripadniki manjšine. Enostranska dvojezičnost kmalu pripelje do tega, da se slovenski dijaki na slovenski šoli v zamejstvu med odmorom pogovarjajo med seboj v nemščini, italijanščini in madžarščini. To lahko deloma »nevtralizira« možnost rabe materinega jezika na delovnem mestu, sodelovanje v manjšinskih kulturnih društvih in vzdrževanje osebnih stikov z ljudmi iz matične Slovenije. Velika napaka pa je, ker pogosto že starši začnejo z otrokom govoriti v drugem jeziku.

Zdi pa se celo, da je pri izseljenih Slovencih jezikovna zavest še vseeno močnejša in pristnejša kakor pri ljudeh v Sloveniji. Izseljenci deloma ohranjajo vez s slovenstvom na zasebni ravni, kot so obiski pri sorodnikih v stari domovini in dopisovanje z njimi, danes si že pomagajo z internetom. Deloma pa organizirano prek svojih kulturnih društev, slovenskih župnij in slovenskih sobotnih šol. Menim, da je skrb, da bi slovenščina zbledela iz spomina zamejskih ali pa tudi izseljenih Slovencev čisto odveč, saj zelo lepo in uspešno skrbijo za ohranjanje svojega materinega jezika. ■

E. Erjavec, 4.bTG

Počivaj v miru, kursk

Kaj je Kursk po tehnični plati pomenil Rusiji?

K-141 Kursk (projekt 949A, NATO nomenklatura Oscar II) je bila jedrska podmornica, skonstruirana v centralnem razvojnem inštitutu Rubin pod vodstvom glavnega razvijalca I.L Baranova. Kobilica je bila položena leta 1992 v ladjedelnici v Severodvinsku, splavljena je bila leta 1994, v severnomorsko floto pa je bila uvrščena leto pozneje. Njen 155 metrov dolg trup je vase lahko sprejel celotno posadko stosedmih mož, zraven pa je bila opremljena z zajetno paleto orožja. Za napade v globino sovražnikovega ozemlja je imela na voljo 24 raket P 700 »granit« (konvencionalna ali jedrska glava), štiri torpede, kalibra 650 mm (v žargonu imenovani »debeluhi«) in 24 torpedov, kalibra 553 mm. Opremljen z najsodobnejšimi sistemi za usmerjanje in vodenje ognja in navigacije je opravičeval vloženih 226 milijonov ruskih rubljev.

Kaj je Kursk resnično pomenil?

Kursk je bil še zadnji živeči dinozaver hladne vojne. Ruska mornarica resnici na ljubo ni potrebovala tako velike podmornice. Zaradi svoje izredne velikosti (pod vodo je namreč izpodrivala kar 24.000 ton, za primer naj podam podatek, da izpodriv podmornic razreda Los Angeles ne presega 17.000 ton.) je bil Kursk zelo priljubljen med sonaristi zveze NATO, saj je podmornica pri polni hitrosti bila slišna daleč naokoli. Velikosti in hrupnosti navkljub pa je podmornica predstavljala resno grožnjo vsakemu ladjevju, še posebej ameriškim letalonosilkam, ki so bile Kurskova primarna tarča v primeru spopada svetovnih razsežnosti. Lahko je ostajala pod vodo dlje od ostalih podmornic, potapljala se je lahko zelo globoko, v primeru zadetka s torpedom pa bi moral trup podmornice zaščititi posadko pred vdorom vode in omogočiti operativno manevriranje.

Kursk je povsem upravičeno veljal za nepotopljivo podmornico, saj je pri gradnji podmornice v veliki meri bila uporabljena posebna zlitina titana, produkt sovjetskega vohunjenja na zahodu, kjer so izdelali izjemno odporen material, imel pa je eno resno pomanjkljivost; ni ga bilo možno variti, kar pa so ruski znanstveniki z velikim trudom razrešili. Nekdaj močna sovjetska mornarica, ki je bila prisotna v vsakem delu kateregakoli oceana, je po razpadu vzhodnega bloka doživela velik šok. Velik proračun je usahnil, denarja za vzdrževanje ni bilo zadosti, kaj šele za gradnjo novih plovil. Mornarica se je problematike vzdrževanja flote lotila tako, da je del flote prisilno upokojila, ostala plovila pa so potem servisirali iz delov ladij, namenjenih za razrez.V tako težkem položaju je na svet prišel Kursk. Bil je poteza iz obupa, dokazati zahodnemu svetu, da je ruska mornarica še vedno sposobna graditi najsodobnejše ladje.

Na rovaš te gradnje je mornarica morala poslati v razrez več ostarelih podmornic, med njimi tudi dve reševalni podmornici razreda India, ki bi v reševalni akciji še kako prišle prav, pa so morale umreti zato, da se je Kursk lahko rodil.

Kaj se je 12. avgusta 2000 zgodilo s Kurskom?

Da bi bolje razumeli dejavnike, ki so pripeljali, da je podmornica postala zadnje počivališče 117 članom posadke, se moramo

odpraviti v čas pred izplutjem podmornice. Sovjetska mornarica je pod mandatom predsednika Putina začela dobivati dogovorjene zaloge in proračun, kar je privedlo do načrta za izvedbo manevrov, s katerimi bi dokazali, da ruska mornarica ni kup zarjavelega železja. V ta namen naj bi sodelovale vse sodobnejše površinske ladje, med drugimi se je manevrov moral udeležiti tudi Kursk. Podmorničarji, ki so služili na tej podmornici, so bili najbolje izurjeni mornarji v celi severnomorski floti in velika čast je bila služiti na Kursku, četudi posadka ni redno prejemala dohodkov, nekateri pa so zaradi nevzdržnih razmer na kopnem celo prebivali na podmornici. Dogajalo se je, da je podmornica dobila ukaz za izplutje, pa ni bilo na voljo osnovnih sredstev (živila, pitna voda). V takih primerih so se zanašali na mesto, po katerem je podmornica dobila ime, v katerem so vedno zagotovili vse potrebno, da je plovilo reševalo čast severnomorske flote.

Manevri

Tako je 10. avgusta ob 10:00 še zadnjič izplul iz matične baze v Barentsovo morje pod poveljstvom kapitana Genadija P. Lachina s 118 možmi na krovu (111 članov posadke, 5 oficirjev generalštaba severnomorske flote in 2 strokovnjaka za torpeda). Manevri so bili velik polom. Tehnika na površinskih ladjah je odpovedovala (sistemi za usmerjanje ognja so delovali napačno, rakete so zatajevale, ostajale so na lanserjih), medtem pa je Kursk brez večjih težav izvajal ukaze. 12. Avgusta ob 13:00 naj bi podmornica izstrelila torpedo, kot je bilo načrtovano, pred tem pa naj bi vzdrževala strog radijski molk. Vendar je že v poznih jutranjih urah križarka Peter Veliki (Pjotr Veliki) dobila radijsko sporočilo, v katerem je Kursk zahteval takojšno izstrelitev torpeda. Generalštab je prošnjo ugodno razrešil, kmalu zatem pa so na križarki in spremljajočih ladjah zaznali močne seizmološke dejavnosti, ki so indicirale, da je prišlo do podvodne eksplozije. Po podatkih norveškega seizmološkega centra je do prve eksplozije prišlo ob 11:29:34 po moskovskem času, imela je moč 1.5 po Richterjevi lestvici, sledila ji je druga z močjo 3.5, ob 11:31:48.

Ob 11:38 je sledila še tretja eksplozija, ki pa je bila šibkejša od prejšnjih dveh. Podvodne aktivnosti so zaznali seizmološki centri na Norveškem, Aljaski in Kanadi ter vse ruske ladje, ki so se udeležile manevre kot tudi zahodne podmornice, ki so izvajale t.i »shadowing« postopek (beleženje radijskega prometa, snemanje hrupa posameznih plovil, spremljanje taktike,... skratka vohunjenje). Nikomur pa ni na misel prišlo, da so te eksplozije povzročile pogubo Kurska. Tako se je krizni štab sestal šele dve uri potem, ko se Kursk ni javil, kot je bilo predvideno po načrtu. Na dan je prišlo več teorij o tem, zakaj je Kursk tako hitro potonil:

- trk z neznanim podvodnim ali površinskim plovilom, morda trk s tarčo, ki bi jo moral potopiti. **MALO VERJETNO** - podmornica bi glede na velikost morala preživeti tako

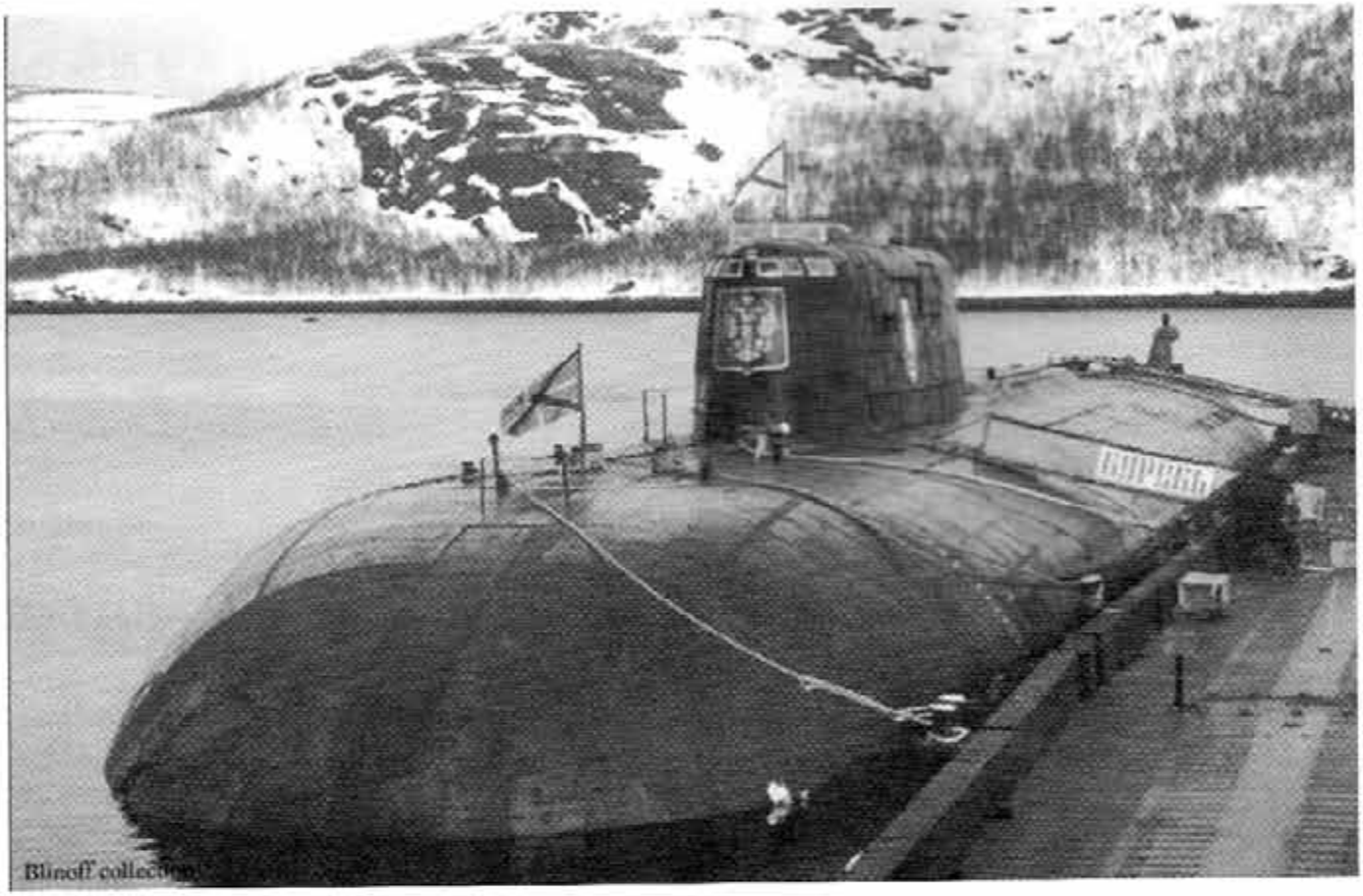

trčenje tudi pri polni hitrosti

- trk s podvodno mino (sodobno ali iz časov 2. sv. vojne). **MALO VERJETNO** - brez večjih težav bi podmornica morala prenesti eksplozijo podvodne mine, tudi trk sam je malo verjeten glede na sposobnosti za-znavanja takih nevarnosti

- zadetek bojnega torpeda s strani katere od ruskih plovil (prijateljski ogenj). **VERJETNO** - sistem za usmerjanje ognja je na križarki Peter Veliki nekajkrat odpovedal, izstreljevanje raket ni šlo po načrtu (pre-zgodnja aktivacija bojnih glav, zavijanje iz smeri)

- poplavljanje podmornice skozi torpedno cev zaradi torpeda, ki je obtičal v cevi. **MALO VERJETNO** - med bojnim režimom so vsi oddelki med sabo vodotesno ločeni, poplavljanje prvega oddelka in zato izguba pozitivne plovnosti (potapljanje podmo-rnice) bi lahko le zaradi izjemno nerodnega odziva posadke pomenila vzrok nesreče

- hitra zastrupitev posadke s klorovimi hlapi zaradi vdora morske vode v predel z akumulatorji. **MALO VERJETNO** - senzorji za take primere so bili nedavno zamenjani s sodobnejšimi

- napaka v sistemu vodenja podmornice, ki bi povzročil trk dnom pri veliki hitrosti. **VERJETNO** - posadka bi lahko podmornico vodila ročno, vendar jim zaradi velike hitrosti in plitvega morja ni morda uspelo prevzeti nadzora

- zastrupitev posadke z dekompresijsko boleznijo zaradi vaje iz prisilnega izplutja (t.i. kitov skok), posledično nezmožnost vodenja plovila, ki nato trči z dnom. **MALO VERJETNO** - podmornica je zaprt sistem z lastno notranjo atmosfero, le nenadna izguba tlaka (lom trupa) bi lahko povzročila tako nesrečo

- eksplozija orožja v oddelku številka ena zaradi mešanice vnetljivih plinov **ZELO VERJETNO** - zaradi težav z enim od

torpedov (radijsko sporočilo) bi lahko prišlo do prezgodnjega vžiga pogonskega motorja torpeda, ki bi se zelo hitro vžgal zaradi delovanja na suhem.

Najvišji mornariški častniki so takoj obtožili zahodne velesile, da je ena od njihovih podmornic vzrok potopa Kurska, vendar so tako Američani in Britanci, katerih podmornice so bile v tistem času na območju izvajanja manevrov, trditve demantirali s posnetki nepoškodovanih podmornic. Nikoli pa se ne bo izvedelo, katera podmornica je kmalu po nesreči raziskovala razbitine. Vzrok vohunjenja je znan. Na krovu Kurska sta bila strokovnjaka za torpede podjetja DagDizel, podmornica pa je bila opremljena s preizkusnim vzorcem novih torpedov VA-111 škval, ki so bili plod zadnjih dognanj na področju hidrodinamike. Le-ti so za pogon uporabljali pojav, imenovan superkavitacija, ki je torpedo pod vodo gnal vse do nezaslišane hitrosti 200 vozlov (320 km/h)!

Mnogi so menili, da je ravno izjemno gorljiva mešanica pogonskega goriva teh torpedov povzročila nesrečo, toda po končani raziskavi je komisija prišla do zaključka, da je vzrok potopitve tičal nekje drugje.

Zadnje minute na Kursku.

S pomočjo simulacij in poznavanja razmer na podmornici so strokovnjaki s pomorske akademije v Murmansku takole opisali zadnje minute na Kursku. Zaradi dotrajanosti ali udarca enega od torpedov 650 mm (»debeluh«) je vodikov peroksid z glavnega rezervoarja v torpedu prišel v stik z bakreno cevjo. Stekla je hitra kemična reakcija, rezultat le-te je bil močan in nenaden požar, ki je zajel torpedovo bojno konico (1,5 tone eksploziva). Do tod tudi izvira radijsko poročilo, v katerem so bile omenjene težave z enim od »debeluhov«. Požar je povzročil eksplozijo in požar, ki je pobil vse može v prvem oddelku, sledila je še druga eksplozija, v kateri je detoniral celoten arzenal podmornice v oddelku 1 in 2. Eksplozija je bila tako silovita, da je podmornica dobesedno popokala po šivih, možje v

oddelkih od št. 2 do št. 7 tako niso dolgo trpeli agonije, medtem ko je posadka iz zadnjih dveh oddelkov imela na voljo ravno dovolj časa, da se je rešila v zadnji oddelek, od koder pa zanje ni bilo rešitve (reševalna komora, v katero bi se lahko celotna posadka rešila, je bila uničena v oddelku 5). Reaktorska sredica je bila za primere takih nesreč projektirana tako, da se je verižna reakcija takoj zaustavila, presežek toplote, ki je ob tem nastal, pa se je sprostil v oddelkih 5 10. Za kratek čas je tako temperatura narasla na 60 stopinj Celzija in podaljšala obstoj preživelim. S posebnimi paketi, ki so regenerirali zrak, so ujetniki razmer poskušali dočakati rešitev, ki je ni bilo. Zaradi podhladitve (morje okoli podmornice je imelo le 4-5 stopinje nad ničlo) so mornarji za vedno ostali na podmornici. V sklepni fazi je v zadnji oddelek vdrlo nekaj vode, ki je povzročila, da so se paketi, ki naj bi vzdrževali že dolgo mrtve mornarje, vneli in povzročili kratek, a buren požar (temperatura je dosegla 1500 stopinj Celzija, večina mornarjev je bila ožgana do nerazpoznavnosti, znamenito pismo Olgi Koljesnikovi se je kot po čudežu ohranilo). Ohlajanje ogrete kovine pa je povzročalo pokanje in s tem lažne upe o preživelih. Ruska mornarica je zaradi sodobne tehnologije na krovu podmornice bila dolgo gluha za ponudbe pomoči pri reševanju, na koncu, ko so vsi poskusi reševanja propadli, pa so ob pomoči norveških potapljačev na površino svetu prinesli žalostne novice. ■

Andrej Habazin, 4aTG

Džamija, da ali ne ?

To vprašanje se že dolgo postavlja v slovenski javnosti. In še dlje v muslimanski skupnosti.Ta čaka na džamijo že 32 let (argument nasprotnikov-na vatikansko veleposlaništvo tudi čakamo že nekaj časa). Zgledalo je že, da bo džamija zgrajena, a nekemu ljubljanskem politiku to pač ni bilo všeč in začel je protestirati. Rezultat tega protesta je zbiranje podpisov na ljubljanskih ulicah za preprečitev postavitve džamije. Da bomo vedeli, kaj muslimani sploh hočejo in proti čemu nekateri protestirajo, bom zdaj na kratko opisal džamijo.

Džamija

Beseda džamija oz. mošeja izhaja iz turškega jezika, pomeni pa kraj čaščenja ali molitve. Prve mošeje so bile dokaj preproste. Sestavljene so bile iz molilne dvorane s stebri, iz dvorišča, vodnjaka za obredno umivanje in stolpa, imenovanega minaret. Kasneje so se pod najrazličnejšimi vplivi izoblikovale različne, arhitekturno zelo bogate, oblike džamij. Bistveni del vseh muslimanskih molilnic, ne glede na njihovo stavbno podobo, je t.i. kibla, ki nakazuje smer molitve proti Meki, in mihrab, bogato okrašena molilna niša, ki je postavljena v središče kible. Desno od mihraba stoji prižnica s stopnicami, imenovana mimbar, ki je pogosto najvidnejši kos opreme v mošeji. Uporabljajo jo ob petkih pri skupnem bogoslužju, ko ima pridigar hutbo (pridigo). Stopnice mimbara peljejo do ploščadi na vrhu, vendar pridigar stoji na nižji stopnici iz spoštljivosti do preroka in prvih kalifov, ki so vodili obrede iz vrha prižnice.

Na zunaj muslimansko mošejo že od daleč zaznamujejo minareti, stolpi, ki so postavljeni na vogalih stavbe ali ob njej in iz katerih se petkrat na dan kliče vernike k molitvi. V zahodnih islamskih deželah je minaret pogosto štiri- ali mnogokotne oblike, medtem ko se je v vzhodnih deželah razvila oblika okroglega, vitkega stolpa, ki sega visoko v nebo in simbolizira božjo edinost, nekatere vernike pa spominja tudi na pokončno dolgo črko Alif, s katero se začenja Alahovo ime. Dandanes minarete marsikje osvetljujejo z barvnimi lučmi in žarometi. V notranjosti mošeje so po tleh razgrnjene molilne preproge, stene pa so pogosto okrašene s keramičnimi ploščicami ali z zapisi iz korana. Zaradi prepovedi upodabljanja v njej ne najdemo fresk, kipov ali upodobitev svetnikov, kakor jih poznamo iz krščanskih cerkva.

Mošeja ni zgolj prostor čaščenja, ampak je tudi kraj, kjer se verniki sestajajo in izobražujejo. Ob mošejah so pogosto zgrajene tudi islamske visoke šole, imenovane medrese, v katerih poučujejo predvsem teologijo in pravo. Mošejo poleg molilnih prostorov sestavljajo še knjižnica, verska šola, družabni prostor, uradi, stanovanje za osebje itd. To ni zgolj verski objekt temveč islamski politični, šolski in verski center.

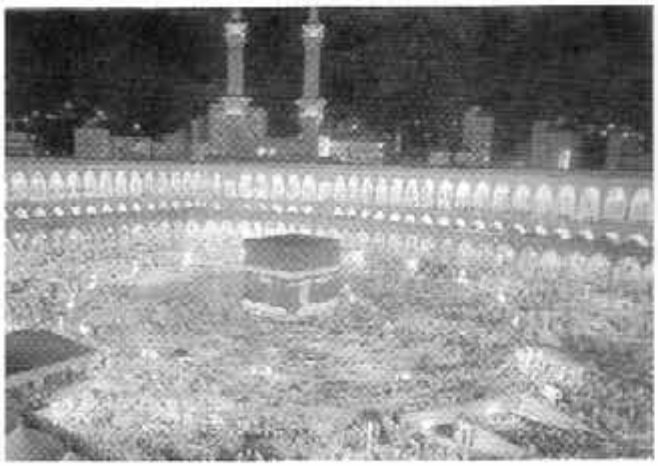

Smo za ali proti - 2. del

Večina ljudi, ki ne zagovarja gradnje mošeje, uporablja dosti »argumentov«. Najbolj priljubljeni so naslednji:

1. Poplavna ogroženost območja
2. Mošeja ne sodi v slovenski prostor
3. To bo le vadbišče teroristov / Nastanek džihada pri nas
4. Objekt vzbuja napačne predstave o Ljubljani (islamska prestolnica)
5. Bolezni, ki bi jih romarji lahko prinesli iz romanj
6. Islamska zakonodaja (oko za oko, zob za zob)

O prvi se mi zdi nesmiselno razpravljati, kajti če je občina Ljubljana ta kraj določila, bo že držalo, da ni poplavno ogrožen. Bolezni. S to trditvijo se strinjam. Če vse prebivalce Republike Slovenije z zakonom prisilimo, da zaradi možnosti bolezni ne smejo nikoli več zapustiti države, smatram ta argument za tehten, drugače pa... Glede vadbišča je bilo tudi že dosti povedanega. Če malo pobrskamo po zgodovini in pogledamo, pripadniki katere veroizpovedi so največji teroristi, vidimo, da kristjani zmagajo z velikim naskokom. Ne ocenjujmo človeka po veri, kateri pripada, temveč po njem samem.

Zakonodaja je pereča reč, vendar predvidevam, da muslimanska skupnost ne bo delovala po islamskem pravu. Zakaj? Slovenski muslimani živijo v Slovenji že nekaj let.Ta leta so spoštovali slovenski pravni, šolski in družbeni sistem. Ni razloga, čemu ustvarjati še dodatno zmedo med verniki s postavitvijo dvojnih zakonov. Pa tudi Biblija ima načelo »oko za oko, zob za zob«, ampak nihče se ne razburja glede tega.

Ali sodi mošeja v slovenski prostor / Objekt vzbuja napačne predstave o Ljubljani (islamska prestolnica)

S tem vprašanjem / trditvijo se dokaže le nekaj. Dokaže se le slovensko nesamozavest. Dokaže, da nas je strah, da bi minaret uničil podobo naše »lepe krščanske dežele«. In da bi tujci mislili, da tu prebivajo muslimani.To pa ne. Čeprav je Cerkev za večino najbolj postranska stvar na svetu, nas je strah pogledov sosedov (volivcev) in njihovih vprašanj, če smo islamska država.

Smešno je tudi dejstvo, kdaj se Slovenci začnejo »boriti za svojo kulturo«. Maja gremo v EU. Mar nasprotniki mošeje mislijo, da bomo ohranili slovensko kulturo v EU? Slovenska kultura razpada. Uničujejo jo ne mošeje in minareti, uničujejo jo dvolični kapitalistični zaslužkarji, ki v želji za večji dobiček k nam uvažajo ameriški način življenja. Mar se kdo vpraša, ali bomo Slovenci preživeli, ko čisto vsak dan odprejo en McDonalds, ustanovijo še eno ameriško revijo, nam prikažejo še en ameriški kanal,... Ta seznam se lahko nadaljuje v neskončnost. Amerika napada. Če citiram Samo Borisa: »Mladi Slovenci niso več brez denarja, ampak so BROKE« .

Paziti bi morali na jezik, ne na splošni vtis. A vseeno nas je strah, da nas bo pokopal minaret.

Beseda džihad oz. »sveta vojna« muslimanov proti nevernikom izhaja iz arabske besede jihad, ki pomeni boj, trud na božji poti. Po muslimanih ima džihad še drugi pomen. Poleg svete vojne označuje tudi

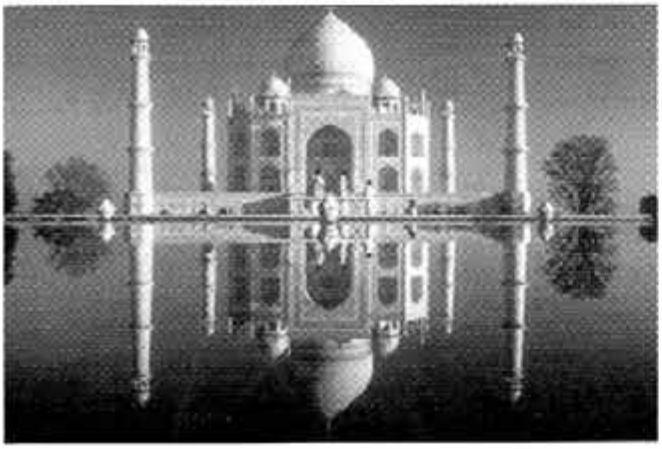

vsakodnevno prizadevanje in trud vernika, da bi dosegel božje zadovoljstvo.

Seveda lahko džihad pomeni tudi vojno z orožjem kot obrambo islama ali neke muslimanske države - džihad proti nevernikom je ukazal pred smrtjo že Mohamed. Takšen džihad mora razglasiti religiozno (versko) vodstvo države ali pa muslimanski državni poglavar, ki sledi koranu. Velja, da je izkoriščanje koncepta džihada kot agresije proti nedolžnim ljudem nepravično izkrivljanje njegovega pravega pomena. Ena od najvišjih stopenj džihada je dvigniti se proti tiranski oblasti in ji povedati resnico.

Po šeriatskem pravu so prepovedane medmuslimanske vojne, ki so se začele odvijati takoj po smrti preroka Mohameda, čeprav naj bi bil islam religija miru in predanosti Bogu, ki ceni človeško življenje.

Muslimani poznajo štiri vrste džihada:

1. Džihad z orožjem proti nevernikom in agresivnežem

2. Džihad proti grešnikom z roko in zaobljubo.

3. Džihad proti satanu, ko se človek mora upreti njegovemu zavajanju.

4. Džihad se lahko odvija tudi zoper samega sebe zaradi vztrajanja pri počenjanju dobrih del.

Po nastanku islama se je začela realizacija »dave«, islamskega poslanstva, katerega cilj je spreobrnitev ljudi v islam. To poslanstvo se je realiziralo prek sprva miroljubnega, kasneje pa osvajalnega džihada. Prva muslimanska osvajanja niso toliko temeljila na ideji džihada kot širjenja islamske vere, ampak preprosto na osvajalnih težnjah, ki so lastne vsem državam in ljudstvom, ne glede na njihovo veroizpoved. Seveda so se religije v zgodovini in tudi dandanes velikokrat zlorabljale za bolj ali manj prikrite osvajalne in kolonizacijske težnje.

V džihadu je nujna resnost v vojnih vrstah. Vladar je določen izvršiti priprave za džihad in zavarovati vse vrste vojne pripravljenosti. Vsak mladenič, ki je starejši od osemnajst let, se je dolžan priključiti vojni službi za obdobje leta ali več, da bi se izuril v vojnih veščinah, njegovo ime pa se zapiše v obči vojni seznam. Islam tudi v času džihada muslimanom nalaga upoštevanje določenih etičnih zapovedi. Tako je na primer prepovedano ubijanje žensk, otrok, starejših in duhovnikov, sežiganje in izmaličevanje sovražnika, izdajanje vojaških skrivnosti itd.

A zdaj ne mislite, da tudi kristjani nimamo džihada. Imamo ga, imamo le, da so naši nameni dosti bolj izkrivljeni kot muslimanski, kajti že v križarskih vojnah se nismo bojevali za vero, temveč za čast in bogastvo.

Križarske vojne ali krščanski džihad

Papež Urban II. je leta 1095 v francoskem mestu Clermont predlagal, naj pošljejo manjšo vojaško pomoč bizantinskemu cesarju Alekseju I. Komnenu, ki se je v Mali Aziji bojeval s turškimi nomadi. Ti naj bi grenili življenje krščanskim romarjem na njihovi poti v Jeruzalem.To je bil prvotni načrt. A ker je bil papež zvit, se je igral mučenika in tarnal, da mora sveto mesto (Jeruzalem) postati krščansko. Organiziral je pohod in da bi pritegnil veliko ljudi, je obljubil, da bo vsak, ki se bo tega pohoda udeležil, očiščen vseh grehov.

Odziv in posledice papeževe »nagrade« so presegle vsa pričakovanja. Trume krščanskih

bojevnikov so v imenu papeža in Kristusa ter z obljubo nagrade v nebesih hitele reševati sveto mesto pred islamom in muslimani. Cilj prvega križarskega pohoda leta 1096 je bil osvoboditi krščanske cerkve na vzhodu in ustanoviti križarske države, predvsem pa znova osvojiti sveto mesto Jeruzalem, ki je bilo od 7. stoletja v muslimanskih rokah. Nekoč so ti »verniki« naleteli na mešano (pol muslimanov, pol kristjanov) mesto. Ker se jim je mudilo, niso mogli selekcionirati nevernikov (muslimanov), a pustiti jih tudi niso mogli. Poveljnik je dejal: »Pobijte vse, Bog bo prepoznal svoje!«

Do 14. stoletja se je zvrstilo sedem večjih in nekaj manjših križarskih vojn. Toliko ljudi je moralo umreti, ker so bili kristjani nesamozavestni, kot smo danes Slovenci.

Torej, pogledali smo dejstva, morda so malo bolj naklonjena eni kot drugi strani, morda ne. Vemo le, da se bo v naslednjih dneh odločalo, ali bo Slovenija dobila mošejo ali ne. Mi o tem ne bomo odločali. A imeli bomo mnenje. Zaključujem s citatom, ki govori o spadanju/nespadanju stvari v slovenski prostor. Tukaj je citat: »Džamije ne bi, a burek pa bi???« ■

Blaž Janežič, 2.aTG

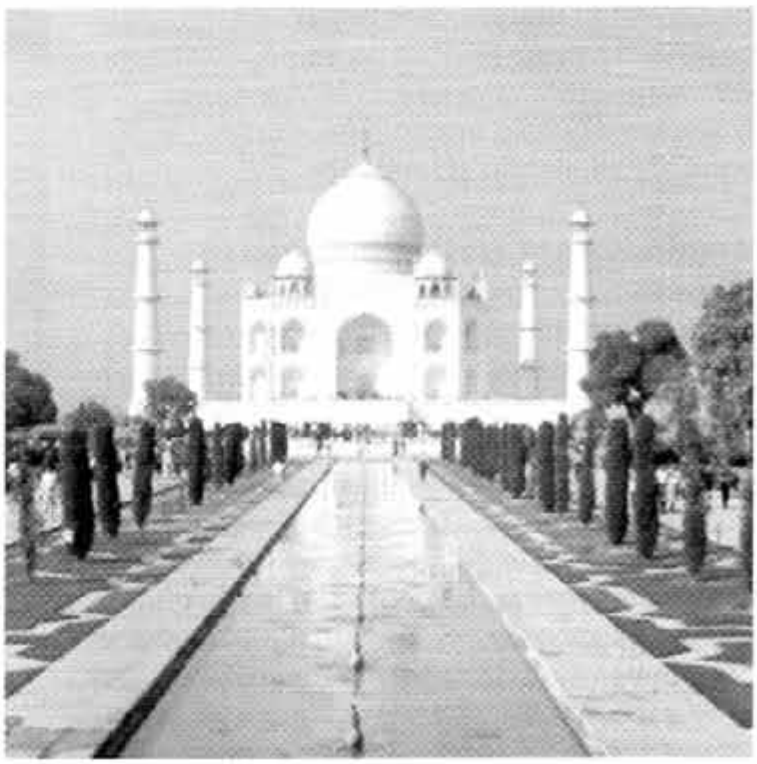

Kaj je bilo prej:

V minulem stoletju smo o neznanih letečih predmetih (NLP) in podobnih skrivnostnih pojavih lahko ogromno brali v časopisju in knjigah, poslušali na radiu in gledali na televiziji in svetovnem spletu. Zakaj so neznani leteči predmeti v 20. stoletju doživeli tak razcvet? Gre za klasično vprašanje, kaj je bil prej: kokoš ali jajce. Zanesljivo pa je, da so mediji te skrivnosti tudi izrabljali za povečevanje naklade in gledanosti. In običajen državljan se vpraša, zakaj, denimo, zunajzemeljska bitja kar uradno ne pristanejo pred Belo hišo ali Kremljem, se predstavijo in povedo, čemu so prišla.

Znanost postaja magija

Ufologi odgovarjajo: Zakaj pa naj bi pristali in se predstavili? Civilizacija, ki zmore potovati od enega do drugega osončja, bi po besedah ruskega astronoma Nikolaja Kardaševa morala imeti vsaj civilizacijsko stopnjo 2. To pomeni, da ima na voljo neskončno količino energije, da zna s prerazporejanjem atomov izdelovati elemente, uporabljati nepredstavljivo biotehnologijo in tudi sicer zna marsikaj nam nerazumljivega. Vse po slovitem stavku Arthurja C. Clarka: »Visoko razvite znanosti ne moremo več razločevati od magije.« Kaj lahko ljudje ponudimo tem bitjem, če upoštevamo svojo krutost do samega sebe in živali, samouničevalni nagon in vse drugo, kar »odlikuje?« tako imenovano »božjo podobo?« ali »krono stvarstva?«.

Osemindvajset različnih dimenzij

Človeštvo k sreči vsega znanja in vse tehnike le ne uporablja samo v vojne in uničevalne namene. Astrofiziki danes govorijo o 28 matematično možnih dimenzijah, stara budistična besedila pa celo o 64. Vedno znova se vsiljuje vprašanje, ali sploh smo prvi »ljudje?« na tem planetu. Astroarheologija in paleontologija prinašata vedno nove dokaze, da so pred našo že bile druge »civilizacije«.

Vedno več ljudi domneva, da v vesolju nismo sami. O tem, ali so tam zunaj humanoidna bitja, vzporedni svetovi ali popotniki skozi čas, za zdaj lahko samo

ugibamo.

Pomembnejše od vprašanja, ali NLP-ji so ali ne, je vprašanje, zakaj pa jih ne bi bilo. Znanstveniki ne bi ravnali napak, če bi te pojave objektivno raziskovali. Ne glede na to, za kaj gre, pojavi namreč obstajajo. Menda imajo doslej samo na univerzi v Litvi katedro za ufologijo.

kokoš ali jajce

Kaj pravi Cerkev

Mnogi se norčujejo iz ljudi, ki se ukvarjajo s skrivnostnimi pojavi. Predstavnik evangeličanske cerkve v Nemčiji Hannes Schoeb je pred leti porogljivo dejal: »Kar zadeva stike z zunajzemeljskimi bitji, o njih še nismo razpravljali. Toda čim bo prvi zeleni možiček stal pred našimi cerkvenimi vrati, bomo to nadoknadili!«

Avgusta leta 1996 pa je predstavnik nemške škofovske konference Rudolf Hammerschmidt, dejal, da Cerkev nima nič proti zunajzemeljskim bitjem. Se pa ukvarja s svojimi verniki in njena naloga je, da jih obvaruje greha in pogubljenja.

Rimskokatoliški teologi s papežem Janezom Pavlom II. na čelu ne ugovarjajo možnosti za življenje v vesolju, saj to ne nasprotuje nauku Cerkve. Pravijo, da ker je Bog ustvaril vse, je lahko ustvaril tudi druge svetove z drugimi bitji.

Legende niso same izmišljotine

Heinrich Schliemann je verjel legendam o trojanski vojni in nazadnje res našel Trojo. S tem je dokazal, da legende niso same izmišljotine. To najbrž velja tudi za stare mite o zunajzemeljskih obiskovalcih. V legendah naših davnih prednikov so marsikdaj zelo natančno opisani takšni obiski od "zgoraj" in leteči stroji teh obiskovalcev.Toda, kako da nikjer ne najdejo nobenih ostankov teh obiskov? Ufologi odgovarjajo: ostanke prastarih tehnologij, ki mejijo že na fantazijo, lahko vidimo celo v muzejih. Vendar jih uradna znanost hote ali nehote napačno razlaga. Primeri: prazgodovinske kristalne leče v britanskem muzeju v Londonu, tako imenovane bagdadske baterije, zvočno orožje v egiptovskem muzeju v Kairu, zobniki na južnoameriških razstavah itd.

Ujemanje opisov oblik, barv, letenja in manevrov prazgodovinskih nebesnih predmetov v primerjavi z današnjimi NLP

dovoljuje domnevo, da gre za isti pojav.

Poslanci Boga ali vesolja?

Kaj pa zgodbe o angelih? So poslanci Boga ali zunajzemeljskih civilizacij? Opisi angelskih bitij brez dvoma kažejo na nezemljski izvor. Ljudje so sčasoma ta bitja in njihove naprave prilagodili svojim (omejenim) tehnološkim predstavam. Iz vrtečih se elips so nastale peruti, iz svetilke v čeladi svetniški sij, opozorila ali sporočila po zvočnikih pa »glas Gospoda, ki prihaja iz nebes«.

V starih zapisih najdemo tudi opise spopadov med »bogovi«. Je torej že v sivi pradavnini divjala na Zemlji svetovna vojna? Veliko izročil govori o vojni bogov luči proti bogovom teme (kumranski rokopisi z obal Mrtvega morja), o takih vojnah govori indijska Mahabharata, skandinavska Edda. Ta kozmična dogajanja so se delno najbrž odigrala tudi na našem planetu, o čemer pričajo arheološki sledovi, ki kažejo razvaline mest, kot da jih je uničila jedrska bomba. In na koncu še vprašanje, ki mnogim buri domišljijo: Če nas res hodijo opazovat zunajzemeljska bitja, ali so ta človeštvu naklonjena ali sovražna? Morda so po merilih človeške etike zlobna ali samo ravnodušna. Kakšna so, bo pokazal čas. ■

Tadej Hasičevič, 4.aTG

Oetzi

Skrivnost, staro 5300 let so razkrili z najsodobnejšimi znanstvenimi metodami. Končno so namreč ugotovili, kako je umrl skrivnostni človek iz kamene dobe, ki je dobil ime po avstrijskem mestu Oetz. Našla sta ga nemška zakonca leta 1991, medtem ko sta se sprehajala po Oetzalskih Alpah, in sicer na višini 3600 metrov, zakopanega v večnem ledu.

Sprva so bili prepričani, da gre za kakšnega nesrečnega planinca, ki zaradi poškodbe ni mogel več nazaj v dolino. Take primere imajo namreč vsako leto. V ledeniku so nedavno našli tudi trupli dveh planincev, ki sta v gorah izginila že davnega leta 1934.

Policisti in gorski reševalci so si morali pomagati s sekirami, da so prišli do trupla. Pri tem so opazili, da je ob njem nenavadno orodje, ki daje obrise starosti najdbe. V ledeniškem objemu je namreč bilo še nekaj kosov oblačil iz kože, bakrena sekirica ter lok in puščica. Ti predmeti so pričali, da morebiti le ne gre za pred leti izginulega planinca, pač pa za človeka, ki so ga gore ukleščile pred mnogimi leti. Posmrtne ostanke so odnesli v Kriminološki inštitut v Innsbrucku. Arheologi so kmalu ugotovili, da gre za najdbo svetovnega pomena, saj gre za posmrtne ostanke najstarejšega človeka, pri čemer so se v ledu ohranili njegovi organi, koža in tkiva, katerih vzorce so poslali na različne konce sveta. Vsak laboratorij je imel nalogo ugotoviti, kaj se je dogajalo v zadnjih urah njegovega življenja. V letih raziskav so se pojavljali različni odgovori na številna vprašanja o Oetzijevem življenju in po desetih letih so znanstveniki ugotovili, da je bil lovec, ki je umrl v spopadu z drugim plemenom, saj je imel več telesnih poškodb, smrtno rano pa mu je zadala puščica, ki ga je zadela v zadnji predel telesa. Sicer se je ta ustavila centimeter od pljuč, vendar je povzročila močno krvavenje, ki ga ljudje v tistem času še niso znali zaustaviti. Zagotovo je bil tedaj z njim kakšen človek, saj so v njegovem truplu našli samo ost puščice, kar je pomenilo, da mu je nekdo puščico povlekel iz telesa. Najverjetneje mu je nekdo tudi pomagal, da so se zavlekli v gore, vendar pa je bil Oetzi preveč onemogel, da bi nadaljeval pot domov. Tako so ga namestili v zavetrje pod skalo, kjer je razporedil svoje stvari in tako dočakal smrt.

Na podlagi drugih ostankov so tudi ugotovili, da je bil star 46 let, kar je bilo za obdobje, v katerem je živel, visoka starost. Na temelju zob so ugotovili, da je mladost preživel v dolini Eisack na ozemlju sedanje Južne Tirolske, 60 kilometrov južneje od mesta, kjer so ga umorili,

pozneje pa je živel malo severneje, v alpski dolini Vinschgau. Lok, ki ga je imel ob sebi, je bil namenjen lovu na alpske divje koze in srnjad. Znanstveniki so se dokopali tudi do ostankov hrane v njegovem želodcu in z gotovostjo ugotovili, da je nazadnje jedel srno in neke vrste trave in da je pil gorsko vodo. Po pelodu, ki so ga našli v njegovem črevesju, so ugotovili, da je jedel rastline, ki rastejo poleti, torej je umrl v tem letnem času.

Oetzi ni povzročil samo plaz različnih vprašanj in ugank, ampak tudi italijansko-avstrijski spor. Italijani so namreč trdili, da so posmrtni ostanki najdeni na njihovi in ne na Avstrijski strani, kot so sprva mislili. Italijanska vlada je zato od avstrijske zahtevala, da vrne Oetzija in leta 1998 so Avstrijci to tudi res storili. Prepeljali so ga v muzej Južne Tirolske v Bolzanu , kjer so tamkajšnji znanstveniki nadaljevali raziskave. ■

Bojan Povše, 4.aTG

OZON ali KOŽUH ?

Mnogi vemo kaj je ozon in pred čim nas ščiti pa kljub temu tega ne vzemamo resno ali pa vseeno ne poznamo te problematike.

Ozon je kot kožuh na medvedu, ko ga zebe in mi brez ozona smo kot medvedje brez kožuha pozimi!

Plast v stratosferi (zemeljska plast) imenujemo ozonosfera ali na kratko OZON. To je plin (03), ki absorbira veliki del UV žarkov, prihajajočih s sonca na zemljo. Ti žarki ubijajo bakterije, pri človeku pa povzročajo kožnega raka za katerega pa ni ZDRAVILA. Ozonska plast je izredno pomemben ščit za življenje na zemlji, na katerega pa prepogosto pozabljamo. Torej pozabljamo na sebe, na otroke in tiste, ki še čakajo na prvi vdih. Egoistično, če pomislimo, ne?!! Mi bomo tu dokler bomo, drugi pa naj....., kaj?? Umrejo???

Zato, ker nam hoja škoduje, ker svežega zraka ne potrebujemo, ker ne poznamo smetnjakov????

Zaradi vsega tega se je v zadnjih desetih letih ozonska plast začela tanjšati. Nad Antartiko se v času pomladi občasno tako stanjša, da govorimo o OZONSKI LUKNJI .Razpad ozona, poleg FREONOV, ki so snovi v raznih razpršilih in hladilnih napravah, povzročajo tudi divja odlagališča in predvsem človeška malomarnost!

Čeprav se je večina držav že leta 1989 sporazumela o opuščanju ozonu nevarnih snovi, se naj bi ozonska plast obnovila šele do sredine 21. stoletja. Vendar temu ne kaže tako.

Torej,...do kdaj bomo živeli? ■

Klavdija Božič,
maturitetni tečaj

Cesar je nag, a kje je otrok, ki bi to povedal odraslim
OKOLJSKA VZGOJA V ŠOLI KOT SUBVERZIVNA DEJAVNOST

Pred leti sem s tremi kolegi z gradbene šole sedel v precej veliki dvorani neke piranske izobraževalne ustanove in čakal na pozdravne besede organizatorice delavnic o izobraževanju kot temelju trajnostnega razvoja in o metodah poučevanja okoljske tematike. Z udeleženci strašljivo redko posejana prostorna amfiteatrska predavalnica je gospo, ki nas je pozdravljala, potiskala na rob joka. Na koncu se je pred nami zjokala.

Tedaj smo vedeli, da bo tisto sila resen in vroč seminar. Pomislil sem: Kdor v delo vloži toliko čustvene energije, da se je v strahu, da bi bilo brezplodno, pripravljen javno razjokati, je močna oseba, ki misli resno. Pokazalo se je, da moja predpostavka ni bila iz trte izvita, saj so nas njene solze bolj kot karkoli drugega spodbudile, pravzaprav zavezale, da smo zvesto in navdušeno opravljali vse naloge tistih dveh dni v Piranu.

Ko gre za okoljsko vzgojo, ki bi morala v šoli potekati počez čez učne načrte vseh predmetov, je navdušenje temelj uspešnosti. Vitomil Zupan je v enem od svojih zadnjih besedil zapisal, da Slovenca razen za pet in pol metrov dolg avto in počitniško hišo ne moreš navdušiti že skoraj za ničesar več. Morda pa je v mladih dušah vendarle še prostor tudi za kaj drugega, zato bi veljalo, da ga v šolah izkoristimo in ga napolnimo z občutkom za javno dobro, za nekaj, s čimer se sicer nihče ne more pobahati kot z "mojim", a kar prav zato koristi vsem. Učitelji bi morali biti varuhi plamena navdušenja; kot taki pa se znajdemo v sila nerodnem položaju, saj smo, kot se takoj izkaže, prisiljeni bojevati se zoper vrednote odraslega sveta, ki mu pripadamo. Odrasli svet je namreč svet cesarjevih novih oblačil, grobo rečeno svet nenehnega pretvarjanja. Zakaj je okoljska vzgoja v šoli subverzivna dejavnost? Vzemimo vsakdanji primer: šolsko malico.

V še ne tako davni preteklosti je bila vsebina šolske malice naslednja: dijaki so pili čaj, limonado, kakao, kavo in tudi mleko. Jedli so črn kruh z raznimi namazi (skuta, med, zelenjavni namazi, ribji namazi), včasih z nekaj rezinami salame ali sira. Na pladnjih so bila tudi jabolka ali pomaranče. Malica je potekala ob točno določenem času in na točno določenem kraju: v dveh glavnih odmorih v šolski jedilnici. Razredniki smo v začetku šolskega leta dobili list z navodili o zdravi prehrani, po kateri je tedanja šolska malica vsaj malo dišala.

Pred šolo sta bila dva smetnjaka.

Potem je med naše zidove zakorakal čili kapitalizem s svobodo trgovanja, svobodo izbire in podobnimi svoboščinami, katerih prvo znamenje je bila tako imenovana komercialna malica. Nekajkrat smo razredniki v začetku leta še dobili navodila o zdravi prehrani, potem pa je tiste, ki so nam te papirje razdeljevali, premagala spodobnost. Kaj je komercialna malica, vemo: ocvrt krompir, s čokolado obliti in kremo napolnjeni ocvrti krofi, razne hrustljave zmesi, s sirom zalite pice, hamburgerji, pa pobarvane, umetno oslajene, odišavljene in gazirane pijače, vse seveda v ličnih plastenkah in pločevinkah. Bili so časi, ko je ob sedmih zjutraj po hodnikih dišalo tudi po pravi kavi.

Hkrati z obiljem nezdrave prehranske ponudbe se je pred šolo, za njo in ob njej pojavilo preobilje smetnjakov. Namesto dveh jih je zdaj menda ne držite me za besedo zaradi točnega števila blizu dvajset. Ko sem z dijaki hitro opravil anketo z enim vprašanjem (Koliko vas je danes v šoli kupilo plastenko s pijačo?), smo ugotovili, da na leto z naše šole na komunalno odlagališče odpadkov v Leskovcu potuje približno 120 000 plastenk.

Dobro odžejana mladina, krepko zasvinjana domovina.

Ampak, če se prav spomnim, tudi v časih, ko so dijaki (in profesorji) pili iz kovinskih skodelic, nismo množično cepali zaradi dehidracije ali okužb.

Ko sem ob začetku eksplozije odpadkov, ki je spremljala uvajanje nove malice, eni od ravnateljic našega centra omenil, da bi bilo dobro potruditi se in premisliti o morebitni vrnitvi k nekdanji obliki prehranjevanja v šoli, mi je prijazno odvrnila: "Janez, saj

veš, da ne moremo več nazaj." Všeč mi je bilo, da ni rekla "ne smemo", vendar me je nekoliko zaskrbela njena naprednost.

Če bomo v zadevah okolja hoteli napredovati, bo velikokrat treba stopiti nazaj. To je jasno vsem, ki kolikor toliko spremljamo nesmisle človekove zagledanosti vase. Če ne bomo, bo narava poskrbela, da bomo nazaj zdrseli, kar je manj prijetna inačica napredovanja.

Kajpada komercialna malica ter taki in drugačni pivsko-prehranjevalni avtomati s tisoči plastičnih kozarčkov niso naravna nesreča, ki bi se nam zgodila zoper našo voljo ali ki bi presegala naše moči po spremembi. Vse to je človekova volja, njegovo delo. In če se želim kot učitelj-vzgojitelj zoper tako stanje bojevati, delujem subverzivno, prevratno. Sem proti nečemu, kar se je kot trend, a vendar z blagoslovom šolskih oblasti pritihotapilo med zidove, ki s svobodnim trgom, kjer imaš pravico, da izbereš najslabše, ne bi smelo imeti nobene zveze.

V takem stanju je več kot dobrodošla eko šola, a le če deluje korenito in premišljeno, da se njene akcije ne sprevračajo v nasprotje lastnih ciljev. Če npr. z nagradami (zastonj malica, izlet itd.) dijake spodbudiš k zbiranju plastenk, se to lahko konča s še bolj množičnim kupovanjem pijač kot sicer, kar diši po tržni potezi proizvajalcev pijač za boljšo prodajo njihovih izdelkov. Z bojem zoper onesnaževanje zemlje s plastiko nima nič skupnega. Sicer pa je pospravljanje smeti za seboj samoumevno ravnanje povprečno vzgojenega človeka, ki si tega ne bi smel šteti za posebno zaslugo. Ali pa smo res že tako globoko, da je celo to že kar del projekta? Bolj po eko šoli bi zadišalo, če bi se odločno zavzemali za ukinitev prodaje vseh pijač v plastični ali kovinski embalaži na šoli problem se tako rešuje pri izvoru - za ukinitev dela parkirišč, s katerimi so šolo letos dokončno vklenili v železni obroč, pa zoper nasilje kadilske manjšine, ki šolske hodnike polni z bezniškim smradom. Mimogrede, s kalifornijskih srednjih šol so z letošnjim letom začeli preganjati avtomate za osvežilne pijače, hamburgerje in podobno prehransko ter pivsko navlako, ki je že popolnoma kolonizirala šolski duhovni in fizični prostor; kaže, da bo zdravi kapitalizem spet korak pred nami, čeprav bi bili mi, ko bi ostali pri dobri stari šolski malici, že davno lahko deset korakov pred njim. A kaj, ko ni slajšega dela, kot stare resnice nadomeščati z novimi zmotami. Za to početje je vedno na pretek strokovnjakov in prostovoljcev. Morda se bo kdo oglasil, da se šola širi in da je malico nemogoče umestiti v dva glavna odmora. Šola bi se pač smela širiti le tako, da bi zadostila vsem standardom. Malicanje vsevprek po hodnikih in učilnicah je sprto s higieno. Njena današnja vsebina je sprta z zdravim prehranjevanjem.
(Slednje ugotavlja tudi "projekt", katerega modre ugotovitve so pred dobrim mesecem javnosti razodeli na neki celjski šoli.)

Ker so v modi projekti, predlagam še enega: projekt ponovnega branja Andersenove pravljice Cesarjeva nova oblačila. Da, dragi poučevalski sodrugi in učeči se dejavni subjekti, cesar je popolnoma nag, najhuje pa je to, da zdaj ni več niti otroka, ki bi odraslim odprl oči in jim to povedal. In če bo šlo tako naprej, se bomo namesto z ekologijo kmalu začeli intenzivno ukvarjati z ekofobijo. ■

Janez Penca, prof.

Vpis na fakultete v študijskem letu 2004/2005

1. Prosta vpisna mesta

Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem in trije koncesionirani samostojni visokošolski zavodi (Politehnika Nova Gorica, Gea College - Visoka šola za podjetništvo Piran in Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto) so sklepe o razpisu za vpis v prve letnike sprejeli na novembrskih in decembrskih sejah senatov, vlada Republike Slovenije pa je k njim dala soglasje na seji 8. januarja 2004.

Ob upoštevanju predlaganih sklepov je v razpisu za vpis v študijskem letu 2004/2005 na visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji v 1. letnikih naslednje število vpisnih mest:

Visokošolski zavod	Redni	Izredni	Skupaj
SKUPAJ REPUBLIKA SLOVENIJA	**15.905**	**7.474**	**23.379**
- univerzitetni programi	**9.825**	**2.054**	**11.879**
- visokošolski strokovni programi	**6.080**	**5.420**	**11.500**
I. UNIVERZA V LJUBLJANI	**10.480**	**3.294**	**13.774**
- univerzitetni programi	7.090	1.389	8.479
- visokošolski strokovni programi	3.390	1.905	5.295
II. UNIVERZA V MARIBORU	**4.490**	**2.900**	**7.390**
- univerzitetni programi	2.425	575	3.000
- visokošolski strokovni programi	2.065	2.325	4.390
III. UNIVERZA NA PRIMORSKEM	**635**	**790**	**1.425**
- univerzitetni programi	270	90	360
- visokošolski strokovni programi	365	700	1.065
IV. SAMOSTOJNI VISOKOŠOLSKI ZAVODI	**300**	**490**	**790**
- univerzitetni programi	40	0	40
- visokošolski strokovni programi	260	490	750

Poleg največjega skupnega števila vpisnih mest doslej so razveseljivi predvsem podatki o razmerju med številom vpisnih mest za redni in izredni študij. Razmerje se izboljšuje v skladu z napovedmi oziroma cilji iz nacionalnega programa visokega šolstva do leta 2005. Za izredni študij se število vpisnih mest, merjeno v odstotkih, nekoliko zmanjšuje, za redni študij pa se povečuje.

Visokošolski zavod	razpis 2000/2001	razpis 2001/2002	razpis 2002/2003	razpis 2003/2004	razpis 2004/2005
SKUPAJ RS	**22.009**	**22.131**	**22.788**	**22.858**	**23.379**
- redni študij	14.371	14.561	15.194	15.343	15.905
- izredni študij	7.638	7.570	7.594	7.515	7.474

Primerjava letošnjega razpisa z lanskim je narejena hipotetično, tako da je upoštevana sedanja organiziranost - Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru z dvema novima članicama, Univerza na Primorskem in le trije samostojni visokošolski zavodi.

Gledano v celoti, univerze in samostojni visokošolski zavodi letos ponujajo 521 vpisnih mest več kot lani. Ker je za redni študij 562 mest več, za izrednega pa 41 manj, se je izboljšalo razmerje med vpisnimi mesti za redni in izredni študij: **68 % : 32 %** (lani 67,1 % : 32,9 %). **Univerza v Ljubljani** še naprej razpisuje največ vpisnih mest, **58,9 %, Univerza v Mariboru 31,6%, Univerza na Primorskem 6,1 %, samostojni visokošolski zavodi pa 3,4 %.**

Za vpis v študijsko leto 2003/2004 bi moralo po ocenah predlagano število vpisnih mest ustrezati željam mladih za nadaljevanje študija. **V zadnjem letniku srednjih šol**, ki omogočajo vpis v visoko šolstvo, je letos **20.569 dijako**v (skupaj s tistimi v maturitetnih in poklicnih tečajih), vpisnih mest pa samo v visokem šolstvu 2.810 več. Ker se po dosedanjih izkušnjah poleg vseh gimnazijcev za študij prijavlja tudi veliko število kandidatov s srednjo strokovno šolo, tem pa se **pridruži** še precej tistih, ki so **srednjo šolo končali pred leti** (lani jih je bilo 8769 ali **31 %** od vseh), je treba pričakovati, da se bo v prvem prijavnem roku spet prijavilo okrog 28.000 kandidatov (lani 28.068). Vendar so vsako leto med njimi tudi taki, ki do predpisanih rokov ne izpolnijo vseh pogojev za vpis (opravljena matura ali poklicna matura in preizkusi v skladu s programom), taki, ki se sicer prijavijo za študij, če le dobijo možnost, pa se takoj po končani srednji šoli zaposlijo ali pa jih iz drugih razlogov kasneje ni med dejanskimi kandidati za študij. Lani je **splošne pogoje za vpis izpolnilo 81 % ali 22.721 kandidatov, se pravi manj, kot je bilo vpisnih mest.** To pomeni, da je bilo vpisno mesto za vsakega kandidata, ki je izpolnil vpisne pogoje.

2. Programskih novosti je letos spet precej

Na **Univerzi v Ljubljani** se na novo razpisujejo: univerzitetni študijski program ***Biotehnologija*** na Biotehniški fakulteti, visokošolski strokovni program ***Družboslovna informatika*** *(40 za redni in 20 za izredni študij)* na Fakulteti za družbene vede, univerzitetni študijski program ***Transportna logistika*** *(40 mest za redni študij)* na Fakulteti za pomorstvo in promet, interdisciplinarni univerzitetni študijski program ***Računalništvo in matematika*** *(60 mest za redni študij)* na Fakulteti za računalništvo in informatiko ter Fakulteti za matematiko in fiziko, univerzitetni študijski program ***Socialno delo*** *(130 mest za redni študij)* na Fakulteti za socialno delo, univerzitetni študijski program ***Uprava*** *(100 mest za redni študij in 180 za izredni)* na Fakulteti za upravo, univerzitetni dvopredmetni študijski programi ***češčine, slovaščine in poljščine*** *(po 30 mest za redni študij)* na Filozofski fakulteti ter visokošolski strokovni program ***Teologija*** *(60 mest za redni študij, 30 za izredni)* na Teološki fakulteti.

Na **Univerzi v Mariboru** bosta na novo začeli delati dve članici - Medicinska fakulteta z univerzitetnim študijskim programom ***Splošna medicina*** *(80 mest za redni študij)* in Fakulteta za policijsko-varnostne vede, na kateri bo poleg dosedanjega visokošolskega strokovnega študija vpeljan tudi univerzitetni program ***Varstvoslovje*** *(po 60 mest za redni in izredni študij)*.

Na Univerzi na Primorskem bo Fakulteta za humanistične študije dosedanjo ponudbo dopolnila z dvema novima univerzitetnima programoma: ***Slovenistika*** *(45 mest za redni študij)* in ***Zgodovina*** *(45 mest za redni študij)*.

Na samostojnih visokošolskih zavodih letos ni programskih novosti.

Druge novosti. Čeprav iz razpisnega besedila ni videti, je treba povedati, da visoke zdravstvene šole na vseh treh univerzah, na Univerzi v Ljubljani pa tudi Fakulteta za farmacijo razpisujejo prenovljene študijske programe, tako da so v celoti usklajene z direktivami EU. Praktični del izobraževanja, ki je doslej potekal med pripravništvom po opravljeni diplomi, bo po novem sestavni del študijskih programov, pridobljena diploma bo omogočala takojšnje samostojno delo.

Med novostmi je treba omeniti še nekaj spremenjenih vpisnih pogojev: kandidati s poklicno maturo in opravljenim maturitetnim predmetom se bodo na novo lahko vpisali tudi v univerzitetna programa Socialno delo in Uprava na Fakulteti za socialno delo oziroma Fakulteti za upravo Univerze v Ljubljani, na Univerzi v Mariboru pa v univerzitetni program Fizika na Pedagoški fakulteti. Skupaj se je torej za to študijsko pot odločilo že 17 fakultet Univerze v Ljubljani (za 43 univerzitetnih študijskih programov) ter 8 fakultet Univerze v Mariboru (za 14 študijskih programov).

Natančnejši podatki o vpisnih mestih po posameznih študijskih programih se nahajajo v preglednici, natisnjeni na zadnjih straneh razpisa. ■

Tadej Hasičević, 4.aTG in
Zlata Kocjan, prof.

Prosti čas

Med številnimi pridobitvami dinamičnega gibanja sodobne družbe v zadnjem času bolj in bolj izstopa problem kakovostne izrabe prostega časa. Ta problem je močno poudarjen in značilen v različnih oblikah v sodobni družbi. V takšnih okoliščinah velja prosti čas za važen dejavnik v življenju ljudi, za nujno protiutež vsakdanjemu delu, za rekreacijo, kulturno kompenzacijo in sredstvo, da se osebnost osvobodi izpod pritiska vsakdanjih dolžnosti. Prosti čas mora služiti kot sredstvo za vedrejše, bolj vsebinsko, kulturnejše in bolj humano življenje in kot nekakšna obramba in zaščita pred številnimi, a močnimi in vsiljivimi negativnih vplivi pridobitev civilizacije.

Prosti čas kot splošen družbeni pojav ne pozna generacijske oz. starostne meje in ne zajema samo odrasle temveč tudi otroke in mladino, tako da se giblje v širokem razponu od otroka do odraslega.

Pojava in dejavnosti prostega časa ni mogoče omejiti le na socialno področje, ker postaja po svojih nalogah, vplivih, vsebinah in raznovrstnih pozitivnih aktivnostih eden izmed neizogibnih dejavnikov pri oblikovanju osebnosti.

Po navedenih bistvenih kvalitetah prostega časa bi bilo mogoče zajeti v splošnem pomenu definicijo tega pojma kot: prosti čas je tisti del časa, s katerim razpolaga posameznik mimo svojih poklicnih, družbenih in družinskih obveznosti in je

namenjen za počitek, rekreacijo in razvoj osebnosti, to pa v mejah naravne in družbene pogojenosti in realnosti okolja, v katerem posameznik živi.

Glede na samo funkcijo in pomen prostega časa pa so večji ali manjši razločki med prostim časom odraslih in generacij v razvoju. Medtem ko je v prvem primeru poudarjen bolj sociološki pomen, pa se pri mladini poudarja pedagoški pomen prostega časa, ker je to področje različnih dejavnosti z bogatim vzgojno-izobrazbenim potencialom. Danes je skorajda nemogoče razpravljati o sodobni problematiki vzgoje, ne da bi se pri tem dotaknili tudi področja prostega časa.

Med nekaterimi razredi Tehniške gimnazije sva izvedla anketo o preživljanju prostega časa. Za vzorec smo vzeli vse b oddelke od 1. - 4. letnika, tako da so anketo izpolnjevali tako fantje kot dekleta. Anketa je bila anonimna, ker so bili ti podatki pomembni za raziskavo in smo hoteli doseči njihovo čim večjo resničnost.

Kako preživiš prosti čas?

Dejavnosti so razvrščene od tistih z največ glasovi do tistih z najmanj.

1. Gledanje TV in računalnik
2. Preživim ga s prijatelji
3. Šport in rekreacija
4. Branje
5. Sprehodi

Ali si član kakšnega društva?

Večina (dve tretjini) anketiranih ni včlanjena v nobeno društvo ali organizacijo, pri tistih, ki pa so, prevladujejo športno-rekreacijska ter kulturna društva.

Koliko prostega časa imaš na dan?

Največ dijakov in dijakinj ima do 2 uri prostega časa na dan, nekaj manj jih ima do 5 ur, še manj pa eno uro. Osem dijakov je napisalo, da ga imajo več oziroma različno od dneva, kolikor si ga pač vzamejo.

Ali ti je to dovolj poleg šole in drugih obveznosti?

Večini je prostega časa dovolj, vendar imajo vseeno željo po povečanju števila ur letega.

Kam zahajaš med vikendi?

Kraji preživljanja prostega časa so razvrščeni od tistih z največ glasovi do tistih z najmanj.

1. Gostilne in diskoteke
2. Grem k prijateljem
3. Hodim na zasebne zabave
4. Sem doma
5. Kino
6. Drugo: preživim ga z družino (izleti,...)

Kaj pogrešaš za boljše preživljanje prostega časa?

Tu se je pojavilo kar veliko različnih odgovorov. Največ anketiranih pa si želi več športno-rekreacijskih centrov ter prostore za druženje mladih v krajih, kjer bivajo.

Pri analizi ankete se ni pojavilo bistvenih razlik glede odgovorov med dijaki različnih starosti in spola.

Vsem mladim želiva čimveč možnosti za kakovostno preživet prosti čas, da bi vas ta obogatil, napolnil s prepotrebno energijo in ostal v lepem spominu. ■

Tadej Hasičevič, 4.aTG in Zlata Kocjan, prof.

Tiha pot

Sedel sem na koščenih ramenih orjaškega orla, pil sem nektar iz zlate reke, pokrajina pred menoj se je risala zame, sekunde so tekle kakor dnevi in leta so bili trenutki. Lahko bi žongliral s planeti in se usedel v ocean kot koralni greben. Veliko je bilo majhno in majhno je bilo veliko. Taka so bila tudi dela. Toda odločil sem se, da potegnem zamašek iz tega lijaka vseresničnosti. Saj če je vse mogoče, je mogoče tudi to, da nič ni mogoče. Nevera me je vodila po tej poti. Skušal sem Boga, ko bi pa on moral skušati mene. Radovednost me je gnala, da bi izvedel, kje stoji njegova noga. Kdo je zgradil njegovo hišo in kdo je ustvaril njega. Kruto spoznanje, da sem bil to jaz, bi bilo zame lahko usodno. Toda tega, zakaj sem to v resnici storil, ne vem. Hotel sem čutiti bič na lastni koži. Želel sem njegovo zgodbo, želel njegova spoznanja in hrepenel po njegovi veri. Na eni strani sem iz navidezne vere spoznal nevero in se potem spustil v vero, kar se samo po sebi zdi protislovno. Obenem sem pa to spoznanje dopolnil z izkušnjo, kako je, ko stopiš preko dogajanja. Počutiš se ukleščenega, ker ne občutiš svoje kreacije. Misliš si, da je vse to le ena sama napaka, slučaj, ki ni bil niti pomotoma namenjen tebi. Ta nesvoboda, ujetost, tesnoba, ki se počasi preoblikujejo v temelj, čašo resnice, sadež spoznanja. Vse nezdružljive sestavine se čudežno pretopijo med seboj. Zmešajo svoje okuse in od tu naprej same kreirajo vse, oblikujejo preko Misli, Snovi in Duha. Nevidne niti, ki držijo skupaj to sliko, so močnejše od sil, ki so jih ustvarile. Njihov lasten obstoj je odvisen od te realnosti, razen če vse vedno znova in znova ne nastaja in se tako dopolnjujejo s tem, kar so ustvarile. Pravo resnico sem spoznal šele takrat, ko je nisem več mogel spoznati. Pisana posoda, iz katere sem jedel, sploh ni imela hrane, ampak sem se kljub iluziji nasitil. Poslušal sem njeno lepo glasbo, tako da je prihajala iz njenega duha. Polno je viharjev in dežuje. Lahko bi še hitreje stopil, a mi to onemogoča umazana cesta. Povsod samo kamenje in sledovi koles. Slišim, kako listje na drevju šelesti. V svojem jeziku mi govori, da sem dobrodošel pod njihovem okriljem. Pričakovali so me, še preden sem sploh krenil na pot. Njihova nepotešena želja po učenju jih združuje z vsem, kar jih obhaja. Oni le čakajo in opazujejo. Pokličejo le tiste, za katere vedo, da jih slišijo. Toliko besed, da jih več kot pol ne slišim in ne razumem. Toda peščica razumljenih mi hitro ponovi in pojasni pomen preslišanih. Ne vem niti kako to, da so mi lahko tako točno govorili ravno o tistih, ki jih ne slišim. Poln sem začudenja, lahko bi stopil korak nazaj, ampak me je notranja sila obdržala na mestu. Saj vem, da sem tu varen, ampak vedno ostaja kanček nezaupanja, kanček nevere. Sčasoma pa se človek nauči verovati, disciplina ga pripelje do samospoznanja in noben dvom mu več ne more zavreti namena. V srcu je tisti višji glas, ki ti govori, te usmerja, skratka edini oporni kamen, podprt s skalo spoznanja.

Mogočna krošnja mi ponudi zavetje. Tu bi lahko bil doma. Vedrina, ki ti jo redkokdaj ponudi človek. Pa še prijazna beseda povrhu vsega. Le malo bolj prisluhneš in slišiš. Saj je tako tudi pri ljudeh, le da se ti pri njih za malo zdi, da jih moraš natančno in

precizno poslušati. Saj govorijo isti jezik, kot ga sam govoriš. Zakaj neki bi jih potem poslušal drugače, kot jih slišim. Resnica je, da tudi zdrave oči niso zadosten pogoj, da dobro vidiš. Včasih je slika zakrivljena in vidiš samo toliko, kot si pripravljen videti Bolj pogosteje je sicer zakrivljen naš pogled. Zato nam je Bog dal veke, da lahko zamižimo pred resnico. Na temnem platnu si potem sami narišemo svoj svet, v katerem pa iščemo nove zakonitosti. V njem ustvarjamo svoje resnice in krojimo lastna pravila. Toda mi ljudje se pogosteje zapletemo v lastno mrežo kot pa pajek. Bežimo od nečesa stran in ko temu dokončno ubežimo, prepadeni spoznamo, da moramo nazaj ali pa, da nam je bilo prej bolje. Razlog je v vsakem primeru skrit v nas samih. Vendar je neizbežno, da nas v nekem obdobju, če ne celo dlje, zunanjost opominja na našo notranjost. Saj se sami predobro zavedamo, da mi oblikujemo svet okoli sebe, tako da je pravično tudi obratno. Človeški um je odprt, kadar dojema in ne, kadar vzema. Skušnjavi, da zbežimo stran in se skrijemo ter za seboj zabrišemo vse sledi, se je res težko upreti. Ironično je to, da močneje, ko se upiraš, večja teža pritiska nazaj nate. Zato je najbolje, da počasi popustiš in se spraviš s svojimi nasprotniki. Konec koncev ti lahko le škodujejo, zato je bolje, da se z njimi spraviš. Resnično bi najraje pozabil na vse te boje. Hladni so, še bolj kot je hladen ta dan. Toda vsaka rana ima svoj namen. Telo se okrepi, če ta ni prehuda. Kadar pa siliš naprej in ne odnehaš, drezaš, ko veš, da te slej ali prej dočaka, te rabelj doseže in tvoje telo ni več tvoje. Postane last sprevrženih, katerim je mar le njihova potešitev. Njihova potešitev je pa tvoja poguba. Čez nekaj let se zaustaviš in zaveš, kako bi bilo bolje tedaj popustiti, koristil bi samemu sebi in sedaj bi to opravil veliko bolje in predvsem veliko lažje. Dejanje bi bilo dobro tako zate kot za tiste, ki so ti sprva nasprotovali. Ampak celoten nauk bi se zgubil v zavesti, če ga ne bi spremljalo toliko težav.

Visoka, siva postava, naslikana senca. Mistično

zakrita podoba. Tako skrivnostna, da ti preko ledij v pljuča pošilja nenavaden srh. Še misel, ob kateri ugotoviš, da je vse to resnično, se ti zdi izmišljena. Le drveča iluzija, ki te je prestregla sredi noči, ko si bil zakopan globoko v svojem snu. Spremlja te kot modro nebo, z vso mehkobo in na neviden način se ovija tvoje vere. Tvoja resničnost ni več samo tvoja, moraš jo deliti z večnostjo, se sprijazniti s svojim prispevkom. Vse, kar je, je naš prispevek, da ohranimo neresničnost. Neresničnost se nam pa kaže v vseh oblikah. Najpogosteje nas obišče v obliki realnosti. Z nesmislom preobremenjena realnost. Vsemogočna, a hkrati tako krhka. S samim zamahom, z enim samim pogledom jo lahko spremenim v prah. Peneča kopel, ki ostane, pa lahko le priča o nesmislu mojega dejanja. To sploh ni velik dosežek, da uničiš nekaj, kar je že vnaprej obsojeno na uničenje. Vsakdo lahko ubije človeka, saj vsakega človeka na koncu čaka smrt. Naj ubije nekaj, kar je nesmrtno, naj se dotakne nečesa, kar se ne da prijeti, naj govori o neopisljivem. Neresnica lahko govori o obstoju resnice, resnica pa ne more govoriti o obstoju neresnice. Resnica si je sama po sebi protislovna, neresnica pa lahko pod svoje okrilje vzame vse. Ne razlikuje med boljšim in slabšim in se ne ozira na grehe, zadovoljna je že s tem, da si. Tvoje bivanje je zadosten razlog, da obstajaš, ne da bi izpolnjeval katerakoli merila. Kvaliteto svojega bivanja pa določaš sam. Vse je odvisno od tebe, ali se predaš ali pa vztrajaš. Naj bo v tebi posejan le drobec dvoma in verjel boš v poraz. Nasprotoval boš spremembi in vseeno ti bo, če obstaja pot. Ne boš se niti zavedal, da obstaja, da po njej hodijo in da ti ljudje so. Vse, kar bo zate resnica, bo zanje izmišljotina in nič drugačna ne bo tvoja predstava o njih. Razlika bo le v zagrenjenosti, ki pa bo spremljala oboje. Odtujenost, ki se počasi loteva vsakega uda, dokler počasi sleherni od njih ne odreveni. Skrivljen zid, ki vas bo ločeval. Zrak, ki ga dihate oboji, si ga izmenjavate, pa četudi je med vami tisoč kilometrov. Zemlja, po kateri hodite in sonce, ki sije na vse nas. Krik, ki vas je razbil in vas bo ponovno združil. Nanj čakamo vsi, pa naj bomo mrtvi ali živi, prijatelji ali pa sovražniki.

Nikoli ne veš, kaj se skriva za kulisami. Karkoli že si, od kjerkoli si že prišel, vedno se lahko dopolnjuješ. Naj bo ocean še tako velik, še vedno je prostor za dodatno kapljo in v vsaki galaksiji je prostor za nov planet. Pot do popolnosti ti lahko vsakič postreže z novimi navodili. Tu se izrazi želja po učenju in potreba po širjenju zavesti. Ne le obzorja, ampak zavesti. Naj zavest postavlja mejo obzorju in ne obratno. Preden se nečesa lotimo, moramo najprej vedeti, če to sploh lahko storimo. Nikakor nam to ne sme biti v breme. Ta varajoča nestrpnost te lahko pahne v novih tisoč let slepil. Poglej v žareče oči, ki vsak dan strežejo tvoje poglede. Ne kaži jim več hrbta. Sooči se z njimi, pa čeprav ob njih zaužiješ strah. Naj postane strah hrana tvojega duha, naj postane kamen, ki ga moraš brcniti s poti. Naj bo vsako brezno tvoje hrepenenje pognati se vanj. Evforija je vredna slehernega trenutka in le preko nje trenutek postane večnost. Snemi si žgoče okove in si očisti umazana krila. Še vedno jih imaš pritrjena nekje sredi hrbta. Z njimi lahko letiš. Lahko letiš, ne da bi padel. Lahko letaš visoko, višje, kot si misliš, ne da bi padel. Izberi sebe, postavljaj temelje svoji prihodnosti. Nikar ne podlegaj porazu, saj je v tebi dovolj moči, da premakneš goro. Na svetu ni uspeha, ki bi spodbujal neuspeh. Podobno: ni niti neuspeha, ki bi spodbujal uspeh. Odločiti se moramo, v katero smer bomo plavali. Ponavadi je uspeh vedno v smeri s tokom, tako da niti ne potrebujemo sile, da se mu približamo. Pri dosegu cilja moramo le pozorno paziti, da gremo v pravo smer, ostalo naredi naša prilagodljivost. Nikoli pa ne dosežemo cilja, če ne stopimo na pot. To pa lahko storimo le sami.

Prava svoboda je, da hodim po poti, ki mi je dana. Edino zadovoljstvo je, da gledam, kar lahko gledam. Izvirna radost je, da naredim, kar moram narediti. Poslušati hočem le to, kar lahko slišim. Potovati pa tja, kamor moram iti in priti tja, od koder sem prišel. ■

Robi Janec, 4.a TG

Deep Purple

Deep Purple so ena najdlje živečih rockovskih skupin. Ustanovljena je bila leta 1968. Prej pa je bila skupina znana kot Roundabout. Skupino so sestavljali Rod Evans (vokali), Nick Simper (bas), Jon Lord (klaviature), Ritchie Blackmore (kitara) in Ian Paice (bobni). Po izidu njihovega prvega albuma z naslovom Shades of Deep Purple je band doživel velik uspeh z pesmima Hush in Kentucky Woman. Leta 1970 so izdali album Concerto for Group and Orchestra, kjer so predvsem po zaslugi kitarista Ritchija igrali bolj trdo rock glasbo. Z njihovim novim metal stilom so leta 1972 dosegli velik uspeh z albumom Machine Head. Tistega leta so prav tako posneli njihov največji hit Smoke On The Water. Skupina je imela še dva albuma, ki sta prišla med 10 najboljših, in sicer Made in Japan ter Burn. Kljub uspehu skupine sta Gillan in Glover še pred snemanjem albuma Burn odšla, bendu pa sta se pridružila David Coverdale in Glenn Hughes, ki je kasneje zaslovel v skupini Whitesnake. Maja 1975 je skupino zapustil tudi Ritchie Blackmore in ustanovil skupino Rainbow. Njegovo mesto je zasedel Tommy Bolin. Posneli so še njihov zadnji album z naslovom Come Taste the Band in odšli še na zadnjo turnejo potem pa so se leta 1976 razšli.

Leta 1984 so Gillan, Lord, Blackmore, Glover in Paice izdali album Perfect Strangers , ki je na lestvici prišel med prvih 20 najboljših. Po letu 1990 pa je skupina izdajala predvsem kompilacije, izjema sta bila njihov albumThe Battle rages on, ki so ga izdali leta 1994, ter njihov zadnji studijski album Bananas, ki je bil izdan leta 2003.

V petek 5. decembra 2003 je legendarna rockovska skupina napolnila dvorano v Tivoliju Kot predskupina je nastopila skupina September, jugoslovanska zasedba iz 70-ih let. Ledena dvorana Hale Tivoli je bila nabito polna in imenitno ozvočena, saj se je zelo dobro slišalo natančne orgelske prehode in preplete orgel in satrianijevsko naravnanih kitar. Najmlajša člana skupine Dan Airey (orgle) in Steve Morse (kitara) postajata glavni zvezdi, ki jima tudi utrujeni, čeprav glasovno še vedno izvrstni Ian Gillan pušča ogromno prostora. Ian Paice (bobni) in Roger Glover (bas) le še skrbita za natančen ritem. Koncert se je začel s skladbo Highway star in Strange kind of woman, tudi nadaljevanje ni bilo nič slabše. Zaigrali so skladbe Space truckin', Knockin' at your back door, Silver tongue, I got your number, House of pain.

Vrhunec je koncert doživel ob skladbi Smoke on the water, kjer je dvorana ponorela. Skupina je koncert zaključila z pesmijo Black Night. Kljub izvrstnim izborom pesmi pa je bila večina razočarana, ker niso zaigrali skladbe Child In Time. ■

Blaž Bregar 2.aTG

Intervju z vodstvom elektro

Poznamo ju kot »nerazdružljiv team«. Ne glede na to, da gre vsaka pomembna odločitev na šoli preko njunih rok, ohranjata vedrino. Ravnatelj Boris Plut, univ. dipl. inž. in njegov pomočnik mag. Drago Crnić, univ. dipl. inž. sta kljub zahtevnostim, s katerimi se soočata, vedno nasmejana in ne pretirano obremenjena s skrbmi. Torej, dobra volja, prijaznost in obenem jasna usmerjenost k cilju in vestnost pri delu, so vrednote, brez katerih si ju sploh ne bi mogli predstavljati.

Boris Plut v rokah drži vse vajeti, Drago Crnić pa izbere cilj, brez katerega se nikoli ne odpravi na pot. Med seboj se uspešno dopolnjujeta in izpolnjujeta nalogo, da bi bila ta šola čim boljša in dobra za vse.

mag. DRAGO CRNIĆ, univ. dipl. inž.
Intervjuval: Robert Janec, 4.aTG

Poznamo vas le kot ravnateljevo desno roko in strahospoštovanja vrednega učitelja. Nam lahko predstavite še drugo plat?

S prvo trditvijo se strinjam, toda če je le mogoče, bi se najraje izognil oznaki strahospoštovanja vreden učitelj.

Rodil sem se v Kotor Varošu (BiH), srednjo šolo elektro sem obiskoval v Banja Luki, nadaljnje šolanje oz. študij sem končal v Ljubljani. Kot profesor se trudim, da se me učenci ne bi bali. Glede na to, koliko dijakov se odloči za elektrotehniko kot izbirni predmet, pa se s kakršnim koli vzbujanjem strahu ne strinjam.

Kakšna se vam zdi najučinkovitejša pot, da dijak doseže dober uspeh?

Na področju elektrotehnike moje izkušnje kažejo, da je recept reden obisk pouka. Predvsem je pomembno, da dijak realizira svoje znanje. Dijak si mora najprej sploh želeti uspeha, da lahko potem dosega dobre rezultate. Kot veste, je potrebno njivo najprej obdelovati, da potem lahko poberemo pridelek. Torej, važna je motivacija.

Vemo, da se držite mota zdrav duh v zdravem telesu, ki po navadi dijakom ni najbližji. Prosim, svetujte nam, kako bi se mu dijaki najbolj približali?

Do sedaj se moram zahvaliti, da mi je bilo dano, da sem zdrav. Cela vrsta naključij je poskrbela za to, da je z menoj vse v redu. V mladih letih sploh nisem imel tako velikih možnosti, da bi si zapravil zdravje. Ni bilo televizije, interneta, konfekcijske hrane. Torej, nekega konkretnega nasveta vam ne morem

šole in tehniške gimnazije

dati. Najpomembnejše je to, da se sami naučite, da si pridobite svoje, lastne izkušnje. Zdravje je potrebno spoštovati. Sam predvsem upam, da mi dejavnosti, s katerimi se ukvarjam, koristijo in ne škodujejo. Ne pijem kave, ne kadim cigaret. Ob priložnostih pa spijem tudi kakšen kozarec cvička. Moj nasvet je torej, da mladi v športu sprostijo svojo energijo in si jo seveda tudi pridobijo. Seveda pa ni potrebno pretiravati. Moram pa še dodati, da je na splošno pomembna želja po življenju in da cenimo ter se veselimo vsake sekunde, ki jo imamo.

Poznajo vas tudi dijaki, ki jih sicer ne učite... Kakšni so vaši pedagoški prijemi pri t.i. »problematičnih dijakih?«

Sam jih niti ne poznam, ker takih na šoli sploh ni. Moji prijemi služijo le za opozorilo, oz. vsaj tako bi morali biti obravnavani. Kot učitelju se mi zdi pomembno, da med dijake prinašam pozitivno energijo. Nikoli pa ne trdim, da je moja pot edina prava. Kadar pa situacija zahteva, storimo, kar pač moramo storiti. Vse z namenom, da bi se stvar končala v dobro vsem.

Prosili bi vas pa še za končno sporočilo oz. sklepno misel, ki jo želite vsem posredovati.

Kot sem že rekel, je pomembno, da se veselite življenja. Iz šole si naredite igro, saj se tudi otrok največ nauči skozi igro. To so vaši najlepši trenutki v življenju, zato vam želim, da jih preživite kar se da kvalitetno in sproščeno.

BORIS PLUT, univ. dipl. inž.
Intervjuval: Tadej Hasičevič, 4.aTG

Kdo neki je oseba, ob kateri dijakom zastane dih, kljub spoznanju, da je to v resnici dobra duša?

Mislim, da dih ni še nikomur zastal, ko me je srečal. Prihajam iz Črnomlja (op. T.H.: BELA KRAJINA - ZAKON!!!), srednjo šolo - elektro sem obiskoval v Ljubljani in si nisem mislil, da bom kdaj delal v šoli. Po končani službi sem dve leti delal v Iskri Semič. To, da pa sem prišel v Novo mesto, je krivda bivše punce žene, saj je novomeščanka. Takrat sem tudi dobil priložnost za delo na Šolskem centru. Ko sem prevzemal vodstvo Elektro šole in tehniške gimnazije se s prof. Crnićem nisva mogla odločiti, kdo bo ravnatelj in kdo pomočnik in sva skorajda »vlekla šibice«. Drugače se s pomočnikom dobro razumeva in imava približno iste poglede na stvari. Včasih se sprašujem, ali je to, da sem ravnatelj, škoda ali korist za šolo. Z dijaki pa nimam nobenih konfliktov.

Vemo, da poleg ravnateljevanja tudi učite, zato nas zanima, kako združujete obe deli? Kaj pa razlike?

V razredu se spočijem in mi je lepše kot v pisarni. Res pa je, da včasih nimam časa iti v razred zaradi velike prezaposlenosti s pisarniškim delom.

Kakšni se vam zdimo dijaki naše šole in kaj od nas pričakujete?

Na splošno, kar se tiče človeške narave, pričakujem, da se na cesti ne obrnejo stran, ko srečajo mene ali katerega koli drugega profesorja. Torej, zelo cenim spoštovanje. V šoli pa mi je pomembna prisotnost pri pouku, saj je tako tudi zagotovljen uspeh. Upam, da vsak od dijakov najde pri vsaki stvari nekaj, kar mu je pisano na kožo.

Kakšni ste bili vi kot dijak, ste takrat morda sanjali o ravnateljskem mestu?

Za vpis v elektro šolo me je navdušil predvsem hobi. Zanj sem se odločil že v šestem razredu osnovne šole. V srednji šoli sem učil bolj »kampanjsko« kot pa redno. To pa ne pomeni, da sem čas zapravljal za nepomembne stvari, ampak sem se ukvarjal s športom, za kar sem tudi porabil največ časa. V razredu sem najbolj pogrešal dekleta, ta problem pa se verjetno poraja tudi pri vas.

Kakšna se vam zdi prihodnost tehniško usmerjenih poklicev?

Kar se tiče moje generacije, mislim, da bi morala študirati ekonomijo. Glede prihodnosti tehniških poklicev pa mislim, da imajo prihodnost, sploh pa, ko enkrat vstopimo v Evropsko unijo, saj je tudi tam zelo veliko povpraševanje po takšnem kadru (Nemčija). Pri nas, tehnikih, pa je napaka, da ne znamo postaviti cene za svoje znanje. To je značilno za naš poklic.

Glede na to, da je vaša funkcija na Elektro šoli in tehnični gimnaziji najvišja, je tak tudi vaš odnos do kolegov?

Vedno gledam, da sem prvi med enakimi, edino to je razlika, da imam večjo odgovornost kot ostali. Z vsem kolegi se tikamo, kar se tiče raznih odločitev in problemov, se odločamo vsi skupaj in sam se pri tem ne izpostavljam.

Za konec bi vas še prosili za kakšno sporočilo nam dijakom.

Najprej bi čestital uredništvu TEGI-ja. Časopis je izredno dober, nekaj sem jih dal tudi našim bivšim dijakom, tako da pohvale prihajajo tudi od drugod. Tako tudi nadaljujte.
Glede sporočila pa: zagovarjam kolektivni duh, ki ga priporočam tudi vam. Skupaj si pomagajte in kritizirajte, torej bodite složni v dobrem in slabem. Skrbite tudi za svojo osebno varnost in varnost drugih. Predvsem bi tu poudaril varnost v prometu, saj se na cestah dogaja vse preveč nesreč.
Najbolj vam bo ostala v spominu srednja šola. To je vaš mejnik za naprej, skupaj pa vas bodo še vedno družile obletnice mature. Tudi sam sem se ob 20. obletnici spomnil veliko stvari, ki smo jih počeli v srednji šoli in se jih še vedno z radostjo spominjam.

Zahvaljujeva se vama za intervju in vama želiva še veliko uspehov na vseh področjih. ■

Ko postane kolo os življenja

Intervjuval: Andrej Habazin, 4.aTG

Gorazd Štangelj. Suhoparna statistika naštevanja njegovih dosežkov tako na državnem kot tudi svetovnem nivoju, bi vas primorala v branje pravcate biblije, dragi bralci. Nedvomno je ta izjemni Novomeščan je že od malega dal vedeti, da bo nekoč dober kolesar. Če bi kogarkoli označili za nepoboljšljivo trmo, bi to izzvenelo v žaljivem tonu, kar pa ne velja za Gorazda, za katerega lahko rečemo, da so pridnost, vztrajnost in sistematičnost njegova zaščitna znamka. Ko žanje uspehe, ostaja skromen, ko ne gre vse po načrtu, ne obupuje. To, spoštovano bralstvo, je profil športnika vrhunskega formata. Vselej pripravljen naučiti se nekaj novega, četudi bo kmalu dopolnil 31.leto. Dolga leta se je njegov talent brusil tu, doma, v kolesarskem klubu Krka Telekom Novo mesto, nato pa ga je želja po uspehu peljala v Italijo, odskočno desko v svetovni vrh. Gorazd je že od mladih let beležil odlične rezultate, naj omenim samo najbolj odmevne. Tako je pred tremi leti na mednarodni kolesarski dirki Melindo dosegel prvo mesto, prav tako je na vrhu stopničk tistega leta stal še na 2. etapi kronometra dirke po Avstriji in na 7. etapi dirke Midi Libre. Pred dvema letoma je tako slavil na dirki po Toskani. Zelo blizu tretjega mesta je bil ob zaključku dirke po Avstriji leta 2000. Leto 2003 si bo Gorazd zanesljivo zapomnil z grenko sladkimi občutki zaradi 35. mesta na svetovnem prvenstvu v kanadskem Hamiltonu. Si ga bo pa prav gotovo zapomnil v boljši luči, vsaj kar se tiče prestopa iz kolesarskega kluba Fassa Bortolo v Saeco. Morda zato, ker mu bolj tekne kava iz avtomatov njihovega sponzorja. Kdo ve ? Še vedno pa ostaja evidentni kandidat za olimpijske igre v Grčiji.

Tako smo na začetku priprav za OI in novo kolesarsko sezono G. Štanglju zastavili nekaj vprašanj.

G. Štangelj, a se spomnite svojih kolesarskih začetkov? Pri tem ne mislim na tiste profesionalne, ampak na začetke obvladovanja kolesa.

Ker je bil v moji mladosti asfalt redkost, v bližini pa je takratna tovarna IMV gradila parkirišča, smo se cele dneve z mulci preganjali na, za tisti čas redkemu, kosu asfaltne površine. Vaja za vajo, krasta na krasto in tudi jaz sem shodil (po kolesarsko) zvozil.

Dolenjci smo poznani po tem, da radi dobro jemo, dober obrok pa prav tako radi poplaknemo s kapljico žlahtnega. Ali v tem kakorkoli odstopate?

Rad dobro jem in to vse, od sadja, do zelenjave, mesa in testenin, pa tudi kakšen kozarec vina si včasih privoščim.

Torej lahko sklepamo, da ostajate v italijanskem klubu le zato, ker dobro kuhajo?

Predvsem dobro plačajo, ha, ha, ... Tam je res krasen ambient in uživam v njihovem stilu življenja.

Glede na to, da so kolesarji eni najbolj ogroženih udeležencev prometa, ali ste imeli že kakšno nezgodo, ki je na vašo kariero negativno vplivala?

Imam že kar nekaj zlomov, le eden pa je bil posledica prometne nesreče (moja krivda), ostalo pa se je zgodilo na dirkah (zlom zapestja, obeh ključnic).

Kako pa se kaj znajdete za volanom?

Za volanom dobesedno uživam, adrenalin je za vsakega športnika duševna hrana (smo adrenalinski odvisneži).

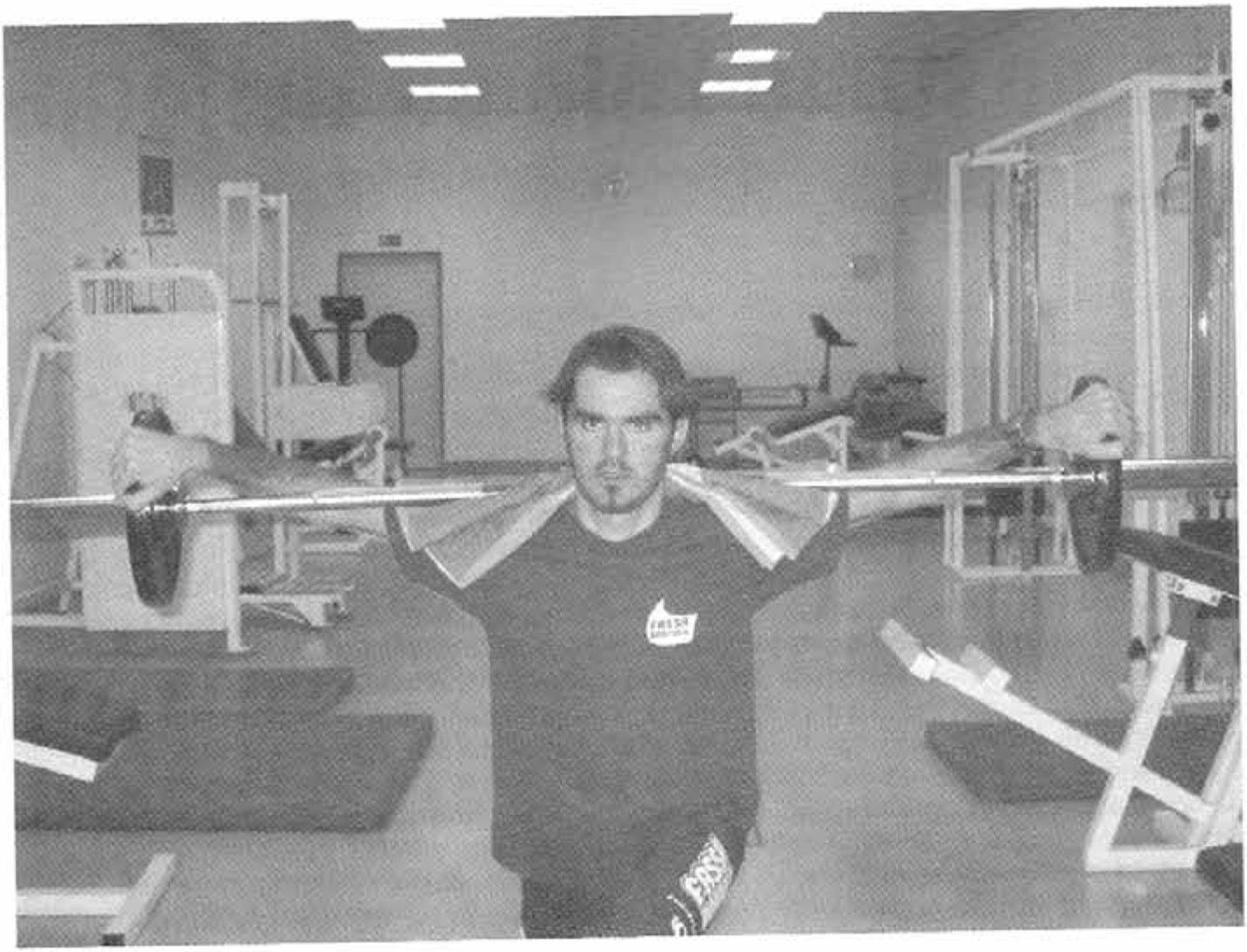

Na začetku priprav na novo sezono so nujni kolesarski rekviziti tudi uteži Gorazd v fitnesu.
Foto: Igor Novina

V življenju vsakega vrhunskega športnika pride čas slovesa od elite. Koliko časa še želite ostati na svetovni kakovostni ravni in kakšni so vaši načrti za prihodnost?
Dokler bo veselje, volja in rezultati, predvsem pa zdravje, za prihodnost pa se bom moral oglasiti pri vedeževalki.

Glede na vse vzpone in padce, ki jih športnik vašega kova doživi, kdaj ste bili najbliže trenutku, da daste kolo na klin?
Ob vsakem večjem neuspehu ali poškodbi si povsem na tleh, a se vsakič pobereš in nadaljuješ še močnejši. Krize se pojavljajo pogosto, ampak vedno zmaga športna zagrizenost in volja po novih zmagah.

G. Štangelj, hvala vam, da ste si vzeli čas za pogovor. V imenu bralcev vam želim čim hitrejše kolo in uvrstitev vsaj med prvih deset na olimpijskih igrah v Atenah.
Hvala tudi vam. ■

Frajtonarca je prava stvar

Intervjuval: Jernej Kkostrevc, 1.bE

Marko Zupančič, ki obiskuje prvi letnik srednje elektro šole, vedno najde čas za svojo zvesto prijateljico harmoniko. Rad raztegne meh, še posebno, če je v dobri in veseli družbi. Seveda hodi tudi po tekmovanjih, kjer tudi dosega priznanja, večkrat pa žal doseže tudi nehvaležno četrto mesto.

Kako to, da si se odločil za učenje tega inštrumenta?

»Že ko sem bil majhen, se je v naši družini večinoma vrtela narodnozabavna glasba.V sosednji vasi je nekaj let starejši prijatelj igral na harmoniko.Oče mi je večkrat rekel, naj poskusim še jaz in da mi bo mogoče uspelo.Do tega je prišlo na veselici v domači vasi.Takrat sem prvič začutil željo po harmoniki in še isti teden sem šel do učitelja.To je bilo v tretjem razredu in pri tem inštrumentu vztrajam še danes.«

Pri kom pa si se začel učiti?

»Svojo glasbeno pot sem začel pri g.Jožetu Zevniku, sedaj pa se poučujem pri g. Andreju Svetlinu iz Moravč. Enkrat tedensko imam vaje v Grosupljem, tako da je moj urnik kar natrpan.«

Harmonika ima kar veliko gumbov. Kako je bilo, ko si prvič prijel za harmoniko?A si se težko znašel med vsemi temi gumbi?

»Prvič sem harmoniko držal v roki 6.decembra, na Miklavžev večer, to je bilo leta 1996.Oče mi je takrat rekel:«Poglej, še Miklavž želi,da se začneš učiti, zato ti je pa prinesel harmoniko!«Res, harmonika ima kar veliko gumbov, saj jih je kar 41 za izvajanje melodije in 11 gumbov za spremljavo.Toliko gumbov ima trivrstna harmonika, poznamo pa tudi štirivrstne , ki imajo še več gumbov. Na začetku je res malo komplicirano, toda saj veste, kaj pravijo:«Vaja dela mojstra«. Tudi tu je tako.Več vadiš, lepše zveni pesem, na lokacije gumbov se pa hitro navadiš.«

Kateri so tvoji idoli?

»Med starejšimi glasbeniki seveda Lojze Slak, Slavko Avsenik in Franc Mihelič,med mlajšimi pa Modrijani, ansambel Pogum, Mladi Dolenjci in seveda moj učitelj.«

Kaj misliš o tem, da mladina to glasbo imenuje »goveja muzika«?

»V knjigi Vsi najboljši muzikantje je v uvodnem eseju zelo lepo napisano, kaj pravzaprav v resnici pomeni domača glasba za tak narod kot smo mi v evropskem okvirju.Tega pri nas nikoli nismo znali izrabiti širše, v globalnem smislu, pri nas je imela domača glasba vedno prizvok, da je to kmečka,«zahojena glasba.«To velja predvsem za mladino, ki jim ta glasba nikakor ne gre v uho, vendar v zrelejših letih je vse drugače. In priznam, tudi sam sem imel kot otrok čisto malo takega občutka, a potem s časom spoznaš, da ni tako. Predvsem se je potrdilo, da je pri vsaki glasbeni zvrsti majhen odstotek dobrih skladb, veliko sredine in povprečja ter velik odstotek skladb, ki niso dobre.Tako kot je tudi v življenju.«

Glede na to, kar si nam sedaj povedal, misliš, da ima ta glasba v slovenskem prostoru kaj prihodnosti?

»Čeprav mladina govori, da je to »goveja muzika«, se jih čedalje več odloča za izvajanje te glasbene zvrsti. Dandanes je čedalje več mladih, ki se odločajo za to glasbo, zato ima pri našem narodu še lepo prihodnost. V Sloveniji je čedalje več učencev na diatonično harmoniko in vse več mladih ansamblov, ki bi radi uspeli na glasbeni poti.«

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

»Kot vsak harmonikar bi tudi sam rad ustvaril ansambel, a za začetek bom še kar pridno vadil. Upam, da bom tudi jaz nekoč imel vsaj pol toliko dober ansambel, kot ga ima Lojze Slak.«

Pa srečno, Marko!

Matija Kraševec

Intervjuval: Robi Janec, 4.aTG

Po treh ali štirih neuspelih poizkusih sem se v sredo 14.1.2004 končno uspel vriniti v natrpan urnik Matije Kraševca. Skoraj nemogoče je opisati, koliko truda je potrebno vložiti za trideset minut z Matijo. Ampak kakor nam je vsem znano, da se vsak trud izplača, se je tudi ta.

Matija Kraševec je dijak četrtega letnika tehniške gimnazije, ukvarja pa se tudi s tekom. Dobila sva se na osvežilni pijači iz naravnih sokov, v Liri na Novem trgu. Po končanem pogovoru je Matija hitro oddrvel na redni trening, kar še dodatno priča o njegovi resnosti, skrbnosti in neizmerni volji do dela.

Kdo je dijak, na katerega vsi učitelji stavijo, da bo zlati maturant?

Matija Kraševec, rojen 7.3.1985, rojstni kraj Novo mesto. O meni veliko pove tudi slovensko državljanstvo (smeh). Moj poklic je dolg od 100 do 400 metrov, včasih tudi večkrat po sto, s tem mislim na štafeto. Zelo rad pijem naravni sok s smetano v Liri. To pa zato, ker imajo tu najboljšo smetano.

Tvoja močna točka pa niso samo ocene, ampak tudi najvišja mesta na športnih lestvicah.

Da, to je vse res. Imam cel kup medalj in diplom. Najpomembnejša je zlata medalja na 200 metrov na igrah Alpe-Adria. To je eno najpomembnejših tekmovanj, v katero se mladinci sploh lahko uvrstijo. Sodeluje šestnajst evropskih držav. Trikrat zapored sem bil s svojo ekipo med osmimi najboljšimi klubi v Evropi. Imel sem sedemnajst nastopov v državni reprezentanci. Devetkrat sem bil državni prvak. Poleg tega je bilo pa še cel kup manjših nastopov, ki so se večinoma končali z zmago. Kot štirinajstletnik sem dosegel državni rekord v pionirski kategoriji na 60 metrov. Takrat sem tekel 7.17 sekunde. Moji osebni rekordi pa je 7.05 sekunde na 60 metrov, 10.80 sekunde na 100 metrov, 22.11 sekunde na 200 metrov ter 49.27 na 400 metrov.

Kako tek vpliva na tvoje življenje? Ali si pri treningu omejen na domači kraj?

Tek mi vzame pet ur življenja na dan. Čeprav mi jih dejansko ne vzame, saj je tek moje življenje. Večinoma treniram v Novem mestu, razen pozimi, ker niso dobri pogoji, predvsem je tu mišljen mraz. Pozimi torej treniram v Ljubljani. Sicer pa hodim na priprave. Pri nas so v Kopru, drugače pa gremo na Hrvaško; v Medulin in Pulo. Na pripravah smo pa bili tudi v Franciji, Montpellier in pred kratkim v Turčiji, Antalya. Za priprave na dvoranske tekme pa imamo priprave v Budimpešti ali pa na Dunaju.

Kako se obvaruješ pred poškodbami?

Kadar je mraz, smo športniki, še posebno »šprinterji«, zelo izpostavljeni poškodbam. Zato, če se le da, treniramo v dvorani. Lahko rečem, da je »šprint« zelo podoben vožnji avtomobila. Tako kakor voziti, moraš tudi teči s trezno glavo. Ne smem početi neumnosti, oz. paziti moram nase.

Vemo, da je na športnem vrhu veliko nevarnosti za uživanje prepovedanih poživil. Kakšne so tvoje izkušnje s tem?

Sem strogo proti jemanju kakršnihkoli prepovedanih poživil. Za enkrat še vedno "laufam na vodo" (smeh). Kljub temu, da je konkurenca res huda, sem trdno odločen, da bom vse, kar bom dosegel, dosegel sam in brez pomoči poživil.

Kaj pa usklajevanje tako napornih urnikov s pripravami na maturo?

V šoli nimam nobenih problemov, upam si trditi kvečjemu obratno. Tako lahko treningu posvetim več časa. Včasih za trening porabim tudi pol dneva. Šola nikoli ni bila razlog, da bi manjkal pri treningu in tudi matura ne bo nobena izjema.

Pa tvoji načrti? Se boš tudi poklicno ukvarjal s športom? Bo tudi tvoj študij povezan s tekom?

Na fakulteto za šport vsekakor ne grem. Profesionalno se bom s tekom ukvarjal, če bom dovolj dober in če bom ob vsem tem lahko tudi neovirano študiral. Prvi pomemben korak za poklicno kariero pa je udeležba na Svetovnem mladinskem prvenstvu, ki bo v Italiji, Grosseto. Pogoj za udeležbo je izpolnjena norma. Za študij pa še ne vem, imam še cel mesec časa, tako da se bom že še odločil (krohot).

Glede na to, da se poslavljaš od srednje šole, kaj ti bo najbolj ostalo v spominu?

Filozofiranje prof. Ivice Tomića, tehnično dovršene skice na zeleni tabli profesorja Kocjana, vsekakor tudi vsi sošolci, vsak po svoje najbolj ter vse norčije in bedarije, ki so se dogajale na šoli. Mislim, da so to leta, ki ti ostanejo v spominu vse življenje. Komaj čakam obletnice. Spominjal se bom tudi mamine malice, ki mi jo vsako jutro pripravi za v šolo. Hvala mami!

Ali imaš ob vsem tem tudi čas za svoje osebne interese?

Večino časa, ko nisem v šoli ali pa na treningu, porabim za pripravo na trening ter za počitek od njega. Učim se ne veliko, tisti čas, ki je pa sicer namenjen učenju, porabim za "prijateljice", savno, bazen, masažo in risanje. Večinoma je ves prosti čas povezan s treningom. Posvečam se tudi računalniku ter avtu, saj odkar imam izpit, veselo nabiram kilometre po vsem mogočih cestah.

Glede na to, da imaš zdravo telo, me zanima tudi, kako neguješ svojega duha?

Sedaj smo pa tam. Svoj duh negujem v tem trenutku, ko se pogovarjam s teboj. Sicer pa preberem kakšno tehnično revijo, saj leposlovja ne maram. Brskam po internetu, ker se da tam najti ogromno zanimivih, koristih in uporabnih stvari. Najboljši način širjenja obzorja v geografskem in duhovnem smislu pa je potovanje, saj na tak način spoznavaš tuje narode, njihov jezik, navade,običaje...

Matija, sedaj pa še tvoje sporočilo vsem bralcem.

Vsakemu želim, da sam zase najde svoj smisel življenja in kar je najpomembneje, da ob tem uživa in se zabava. Nikoli ne pozabite, da sta dobra volja in smeh vaše najmočnejše orožje. ■

Afne se predstavijo

Intervjuvala: Urša Lutman, 3.bTG

Plesna skupina Afne na Šolskem centru Novo mesto deluje že 4. leto. V skupini je približno 10 deklet (natančnega števila ne morem podati, saj število članic niha iz tedna v teden). Ker sem tudi sama članica skupine lahko povem, da se Afne iz leta v leto v skupini bolj zabavamo. Zelo dobro se razumemo z našo mentorico prof. Damjano Gruden, ki je nam in tudi akrobatski skupini Leteči norci postala druga mama. No, pa si poglejte, kdo so in kaj imajo Afne povedati o sebi.

Naša »mami« - prof. Damjana Gruden

Mateja Marjanovič
Starost: 17 let
Šola: 3.aTZN
Mateja o sebi: Rada plešem in poslušam dobro glasbo, najraje pa žuram s svojimi frendi iz Kočevja.

Milena Bevk
Starost: 15 let
Šola: 1.cTZN
Milena o sebi: Pri plesni skupini Afne sem prvo leto, v prostem času pa se ukvarjam še s taborniki. Doma rada poslušam glasbo, katere zvrst je odvisna od mojega razpoloženja.

Urša Lutman
Starost: 17let
Šola: 3.bTG
Urša o sebi: Zanima me vse in želim si nemogoče stvari. Polna sem energije, zato jo večkrat na teden sproščam pri Afnah in Letečih norcih. Moje sporočilo bralcem Tegija je: Na svetu ni nemogočih sanj in ciljev, je samo naše omejeno dojemanje tega, kar je mogoče.

Barbara Markelc
Starost: 15 let
Šola: 1.bTG
Barbara o sebi: Tiha voda bregove dere. To velja zame. Kadar imam resnično dober dan, me nihče ne utiša. Občasno se rada znorim s prijatelji, ki mi pomenijo vse na svetu. Bralcem Tegija sporočam: If at first you don´t sucseed, low your standards and keep trying.

Nina Lončar
Starost: 15 let
Šola: 1.bTG
Nina o sebi: Sem zgovorna blondinka, ki je ponosna na svojo barvo las. Ker veliko govorim, je moj moto: Nikoli ne izpusti priložnosti, da bi nekomu povedal, da ga imaš rad.

Adrijana Tadič - Shorty
Starost: 17 let
Šola: 3.aTZN
Adrijana o sebi: Rada plešem in zanima me glasba. Obožujem palačinke, kar je včasih vzrok moje prekomerne teže. Moj življenjski moto je : BODI TO, KAR SI!

Barbara Jerman
Starost: 17 let
Šola: 3.bTG
Barbara o sebi: Rada plešem, poslušam glasbo, berem knjige, hodim v naravo z mojo psičko, igram košarko, sem v družbi prijateljev. Pri Afnah sem že tretje leto, saj se imamo zelo dobro in veliko potujemo po Sloveniji.

Ada Angeloska
Starost: 18 let
Šola: 3.AG
Ada o sebi: Sem Ada, radoživa, odrezava, vesela in športna, ki vedno potrebuje dejavnost in gibanje, drugače se zelo dolgočasi. Moje sporočilo bralcem Tegija je: Čar življenja je biti vesel, če vam pa to ne gre, bodite vsaj dobre volje!

Dunja Lazič
Starost: 18 let
Šola: 4.aTZN

Dunja o sebi: Uživam življenje, kolikor se da, ne pustim nikomur, da me spravi na tla, počnem, kar želim-le enkrat se živi, prijateljem zaupam in vedno sem to, kar sem! ■

Skakalec Grega Logar

Intervjuval: Jan Hazdovac,1.bE

Grega Logar se že tri leta ukvarja z zanimivim in nevarnim športom. Trenira namreč smučarske skoke. Ker skakalci niso ravno pogosti dijaki naše šole, sem se odločil, da mu za vas zastavim nekaj vprašanj.

Grega, kje se da trenirati smučarske skoke?

Na Mirni, od koder prihajam, so skakali že pred 30 leti. Imeli so 25-metrsko skakalnico, na kateri so trenirali le v zimskem času. Skakalnica se je podrla, skakalci pa so ostali. V bližnjem kraju Zabrdje so vztrajali in ustanovili Smučarsko Skakalni klub Zabrdje (SD Zabrdje), kjer tudi sam treniram. Postavili so dve skakalnici, eno 15-metrsko za začetnike in 30-metrsko za tiste, ki jim je bila 15-metrska premajhna.

Kje ste imeli treninge?

Ko sem začel, smo imeli treninge v telovadnici. Pozimi pa sem najprej treniral v Zabrdju na majhni, kasneje še na 30-metrski velikanki. Ko so te skakalnice postale premajhne, smo se morali voziti v druge kraje, kjer so imeli večje (Ljubljana, Kranj, Kisovec). Tudi poleti so potekali treningi na skakalnicah. Ko je prišla jesen (mrtva sezona), pa smo spet trenirali v telovadnici.

Kaj so skakalnice tudi v telovadnici?

Ne. Tam se v mrtvi skakalni sezoni, preden zapade sneg, nabira kondicijo in trenira osnovne tehnike skoka. Npr: počep, odriv, drža v zraku, doskok, ravnotežje itd.

Skoki so zimski šport, kaj pa delate poleti?

Skoki imajo zimsko in poletno sezono. V zimski sezoni se skače na snegu, poleti pa na plastiki, to je posebna

podlaga, narezana na drobne trakove, izgleda kot nekašna trava.

Kaj obstajajo dvoje vrst skakalnic; za poleti in pozimi?

Ne. Če ima klub dovolj denarja, skakalnico prekrije s plastiko, tako da se da skakati tudi poleti. Oktobra pa se skakalnico prevleče s posebno mrežo, da se sneg prime na strmino.

Kašna pa je tvoja oprema?

Takšna, kot jo vidiš po televiziji, ko skačejo. Kombinezon iz posebnega materiala, posebni skakalni čevlji in skakalne smuči, čelada in rokavice. Oprema za začetnika ni nič drugačna od opreme zvezdnikov. Razlika je le v kvaliteti. ■

Intervjuval: Barbara Jerman, 3.b.TG

Jerneja Bogovič, dobitnica številnih priznanj

Jerneja je dijakinja 3.b Tehniške gimnazije. Je zelo uspešna na vseh področjih, zato tudi danes berete ta intervju, v katerem boste izvedeli več o njej in njenih uspehih.

Jerneja, si zelo uspešna dijakinja, s katerimi uspehi se lahko pohvališ?

Že v osnovni šoli sem hodila na tekmovanja iz znanj različnih predmetov. Najpomembnejša priznanja iz osnove šole so: zlato Vegovo priznanje, srebrno Stefanovo priznanje ter srebrno priznanje iz znanja logike. Poleg teh uspehov pa se v moji zbirki najdejo tudi bronasta priznanja iz vseh drugih predmetov, razen iz jezikov. Za zanimivost pa lahko povem, da mi na šolskih tekmovanjih iz znanja kemije v osnovni šoli ni nikoli uspelo priti na območno tekmovanje. Po končani osnovni šoli sem se kot 8-letna odličnjakinja vpisala na Tehniško gimnazijo. Tudi tu sem se začela udeleževati nekaterih tekmovanj. Največ uspeha pa sem imela v prvem letniku na državnem tekmovanju iz kemije, kjer sem test izpolnila 100% in zato dobila zlato Preglovo plaketo. Lansko leto pa sem se udeležila tudi državnega tekmovanja iz fizike in dosegla 14. mesto ter priznanje. Na področju kemije pa sem skupaj z Andjelko Stanić in Mirom Dobravcem izdelala raziskovalno nalogo ter zanjo dobila srebrno Preglovo priznanje. Poleg tega je naša naloga zasedla prvo mesto na območnem tekmovanju.

Ti kdo pomaga do tako dobrih dosežkov?

Zlasti bi poudarila, da mi do tako dobrih dosežkov pomagajo starši s svojo podporo. Poleg njih pa tudi učitelji ter prijatelji. V prvem letniku, na primer, za udeležbo na državnem tekmovanju iz kemije nisem imela prevoza od Krškega do Novega mesta, zato sem odpovedala udeležbo. Vendar se je prof. Branka Klemenčič odločila, da me bo prišla iskat kar domov.

Pri kemiji si se letos izkazala. Zdaj si bila izbrana za »ožji izbor« na olimpiado. Kako gledaš na to? Kakšna so tvoja pričakovanja?

Izbrana sem bila med 40 najboljših tekmovalcev iz kemije na podlagi dosedanjih dosežkov (zlatega in srebrnega Preglovega priznanja). 13.12.2003 pa je potekalo tekmovanje, kjer so izbrali 10 učencev, ki se bomo nadalje pripravljali v Ljubljani in izmed teh 10 bodo izbrali 4, ki se bodo udeležili olimpiade, ki bo avgusta v Nemčiji. Kot vsi ostali tudi jaz upam na uvrstitev na olimpiado in na najboljši uspeh tudi tam. Vendar to prepustimo času.

Kaj pa priprave? Že veš kako bodo potekale?

Nekaj malega o pripravah že vem. Potekale bodo februarja na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo, in sicer med fakultetnimi zimskimi počitnicami. Bivanje za oddaljene bo urejeno v študentskem domu v Ljubljani. Po teh pripravah naj bi izbrali štiri, ki se bodo udeležili olimpiade.

Po vseh dejavnostih ti potem sploh ostane kaj časa za druge stvari?

Poleg šole pomagam staršem na kmetiji. Vendar poleg tega potrebujem sprostitev in ko dobim dovoljenje oziroma prevoz, grem tudi ven s prijateljico Tejo. Če pa mi tega ne dovolijo, pa « ircam« ali preko »kompa« ali »mobilca«. Prosti čas pa porabim tudi za izpopolnjevanje mobilnika.

Imaš mogoče kakšen življenjski moto?

Moj življenjski moto? Ne vem. Rekla bi tako: uspeti v družbi in zanjo narediti nekaj koristnega.

Za konec. Kaj sporočaš bralcem revije?

Bralcem sporočam, da naj uživajo v življenju in v početju tistega, kar počnejo tako kot tudi jaz. Seveda pa morajo znati ločiti delo od zabave. ■

Koncert skupin Guru, Nameless in Podžlejbn

Intervjuvala: Urša Lutman, 3.bTG

28.11. 2003 se je v športni dvorani Leona Štuklja na pobudo prof. Ivice Tomiča, ki je bil tudi glavni organizator, zgodil koncert treh mladih glasbenih skupin. Svoje pesmi so skoraj polni dvorani predstavili Podžlejbn, Guru in Nameless. Čeprav jim je ozvočenje malo nagajalo, so koncert lepo izpeljali in četudi sama v prostem času ne poslušam ravno te zvrsti glasbe, so me fantje navdušili. Še posebej moram pohvaliti »fan klub« skupine Nameless iz 2.aTG, ki so se na tribuni res izkazali. Program je povezovala Anja Lavrič iz 2.bTG, ki je poskrbela, da na odru niso bili le predstavniki moškega spola. Prireditev je občasno zmotilo le odhajanje dijakov iz dvorane, kar nam dosti pove o njihovi oliki. Vendar je koncert navsezadnje le izpolnil pričakovanja tako gledalcev kot nastopajočih in mislim, da bi bil trud prof. Ivice Tomiča lahko vzor vsem ostalim v podpiranju mladih talentov na vseh področjih. Predstavljenim skupinam je Tegi zastavil nekaj vprašanj.

NAMELESS (odgovarjala Peter Plantan in Andrej Anžlin)

Predstavite se!
Bok. Mi so Nameless. Skupina šteje 4 člane: Peter Plantan-kitara, Andrej Anžlin-vokal,baskitara, Gregor Merlin-bobni, Matic Vidic-kitara

Kdo vam je omogočil ta koncert?
Naš basist in bobnar obiskujeta to šolo, očitno sta imela prste vmes.

Kakšni so občutki pred nastopom?
Mislim, da so boljši občutki po nastopu, še posebej, če vidiš, da je občinstvo uživalo ob njem.

Kje vas lahko še vidimo oz. slišimo?
Nastopamo predvsem na odrih in povsod, kjer nas radi poslušajo.

Vaše želje v prihodnosti?
Naj ostanejo skrite.

Fantje so nam izdali tudi naslov spletne strani, kjer si lahko pogledate podrobnosti o skupini:
http://www.nameless.net

GURU (odgovarjal Robi)

Predstavite se!
Smo skupina Guru, ki ima 5 članov: Sašo-baskitara, Jože, Mladen-kitara, Rudi-vokal, Robi-bobni.

Kdo vam je omogočil ta koncert?
Zahvaljujemo se prof. Ivici Tomiču za njegov trud pri pripravi odra, dvorane in organizaciji nasploh. Brez njega nas danes ne bi bilo tukaj.

Kakšni so občutki pred nastopom?
Polni smo pričakovanj in upamo, da bomo s svojo glasbo razveselili čimveč poslušalcev.

Kje ste nastopali v preteklosti oz. kje vas bomo v kratkem lahko videli?
To je naš prvi nastop.

Vaše želje v prihodnosti?
Želimo si, da bi v prihodnosti imeli priložnost sodelovati na več takih koncertih.

PODŽLEJBN (odgovarjal Nejc)

Mislim, da smo vsi radovedni, kaj pomeni ime vaše skupine. Kako je nastalo?
Podžlejbn je izvir tople zdravilne vode pri Dolenjskih Toplicah.
Predstavite se!
Skupina ima 4-5 članov, igramo hard rock`n`roll. V skupini smo Andrej (vokal, kitara), Nejc (kitara), Aleš (bobni), Miha (baskitara) - na tem koncertu je namesto njega vskočil Ičo, ker je Miha imel kolokvije.

Kje ste nastopali v preteklosti oz. kje vas bomo lahko videli v prihodnosti?
Bili smo predskupina Tinkare Kovač v Dolenjskih Toplicah, imeli smo tudi par lokalnih koncertov, sodelovali pa smo tudi na hardcore koncertu v Bršljinu.

Kakšne so vaše želje v prihodnosti?
Naša želja v prihodnosti je rock`n`roll.

Kakšni so občutki po nastopu?
Smo »zmatrani in prešvicani«. ■

Gospodar prstanov:

Pripravil: Tadej Hasičevič, 4.aTG

Uvod

Popotovanje bratovščine se zaključuje.
Sauronove sile so napadle gondorsko prestolnico Minas Tirith. Kraljestvo brez kralja vodi le nemočni majordom. Dedič mora nujno zasesti prestol, ki mu pripada. Vendar pa ... Bo Aragorn v sebi našel moč in postal to, za kar se je rodil?

Medtem ko se Gandalf na vso moč trudi, da bi opešana gondorska vojska ubranila napad, Théoden zbere rohanske vojščake in se odpravi na pomoč. Med vojaki sta skrita tudi Éowyn in Medo.

Vsaka zmaga zahteva hude žrtve. A kljub izgubam se bratovščina poda v najhujšo bitko njihovega življenja, da bi zamotili Saurona in Frodu omogočili prost prehod do poči Pogube.

Frodo pa je na svoji poti vse bolj odvisen od Sama in Goluma, saj ga prstan, ki postaja vse težji, tako izčrpava, da mladi hobit skorajda ne zmore več niti koraka niti čiste misli.

Zvestoba, usoda in upanje: srce Kraljeve vrnitve

Še bolj kot v prejšnjih dveh delih trilogije lahko v Kraljevi vrnitvi spremljamo teme, ki jih je Tolkien najraje opisoval. Zgodbe v prvih dveh filmih, poti, po katerih so morali kreniti junaki - kaj so imeli radi, za kaj so se borili in celo zakaj so umrli - so pripeljale do zadnjega, tretjega filma.

Nihče od junakov ne bo nespremenjen dočakal konca zgodbe. Nikoli več ne bodo taki, kot so bili. Kraljeva vrnitev je najbolj s čustvi nabit film od vseh treh.

Kralj, ki to noče biti

Naslov filma se nanaša na Aragorna, dediča gondorskega kraljestva, ki je doslej živel kot eden od skrivnostnih potikavcev, znan pod imenom Stopač. A gondorski prestol je prazen, kraljestvo hitro peša. Ko se pojavi nevarnost, da bi Sauron lahko uničil ali podjarmil vsa ljudstva srednjega sveta, se končno odloči in stopi na položaj, ki mu je bil že ob rojstvu namenjen.

Aragorn je v sebi razrvan. Po eni strani ga zasleduje senca spomina na prednike, ki so zaradi pohlepa po moči izgubili vso čast, po drugi strani pa se spoprijema z osebnimi dvomi in vprašanji, ali je on res pravi mož za gondorski prestol. Njegova dediščina ni sporna, a sprašuje se, ali je vreden tega položaja. Hkrati pa zanj prestol predstavlja simbol moči, ki je uničila njegove prednike. Ta moč bi po njegovem mnenju uničila tudi vse dobro, kar on sam predstavlja in kar on sam je. Na čelo sil dobrega nazadnje ne stopi zaradi moči, ki mu jo položaj prinaša, ampak zato, da bi rešil čim več življenj, če je to v njegovi moči. Ker so njegovi nameni čisti, ga tudi moč Prstana ne more skvariti.

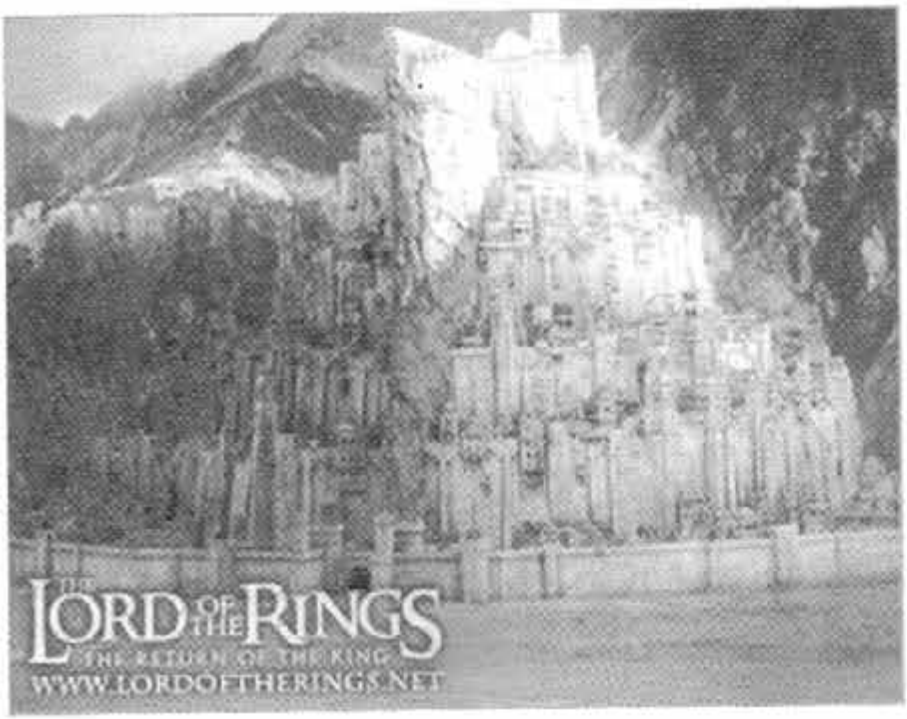

Kraljeva vrnitev

Med kladivom in nakovalom dobrega in zla

Frodo je Prstanonoša, ki mu je zaupana najpomembnejša naloga - Prstan mora odnesti v samo srce gore Pogube in ga tam uničiti. A z vsakim korakom prstan, ki je obešen na verižici za Frodovim vratom, postaja vse težji. Z vsakim trenutkom nosilca vse bolj uničuje, dokler nazadnje Frodo ni več niti senca Froda, ki se je odpravil na to pogubno pot. V Golumovi bližini mu postane povsem jasno dvoje - kaj je Prstan nekomu že storil in kako je nekoga že uničil, pa tudi, kaj bo Prstan nazadnje storil njemu, Prstanonoši.

Prstan ne uničuje z orožjem, ampak z obupom, pogoltnostjo in vsemi ostalimi najtemnejšimi čustvi, ki jih je zmožen vsak posameznik. Frodo se tega zaveda, povsem razume Prstanovo moč, ve pa tudi, da ga bo prstan povsem uničil, če ne bo vztrajal do konca. Drugega mu ne preostane.

Froda na poti ves čas spremlja njegov zvesti prijatelj Samo. Prstan prizadene oba, vsakega na svoj način. Njuno prijateljstvo je na hudih preizkušnjah, vendar eden brez drugega ne moreta. Samo Froda nikoli ne zapusti, celo tako daleč gre, da svoje lastno življenje podredi Frodovemu življenju in nalogi, ki ju je pripeljala tako daleč. Frodo mora imeti Sama ob sebi, saj mu je ta prijatelj še edina vez s Šajersko in s Frodom, kakršen je bil, preden se je začelo to nevarno popotovanje.

Nenavadni junaki

Éowyn in Medo bi morala ostati v Rohanu, ko se je vsa ostala vojska odpravila na pomoč gondorskim silam. Éowyn zato, ker je ženska, Medo pa zato, ker je hobit. A Éowyn je borka, bojevnica, rada bi branila svoje ljudstvo in strica, ki ga odkrito ljubi kot očeta. Zato se prikrade med ostale vojščake in preoblečena v oklep skupaj z ostalimi stopi grozotam bitke naproti.

V boj jo spremlja Medo, ki po mnenju mnogih prav tako nima kaj iskati v bitki. Ker je premajhen. Ker ni izurjen. A tudi on ima pravico braniti svoje prijatelje in pomagati rešiti svet pred poplavo zla.

In v ključnem trenutku bitke se oba znajdeta v najhujši mogoči situaciji, ki v njiju zbudi nepričakovan izjemen pogum.

Očetje in sinovi

V tretjem delu trilogije se nam razkrije tragična zgodba o odnosu očetov do svojih sinov oziroma otrok.

Théoden, ki sicer ni pravi oče Éowyn, vendar kot oče skrbi zanjo po smrti njenih pravih staršev, ji v ključnem trenutku prepove odjezditi v boj. Čemur se dekle seveda upre. In nazadnje odigra ključno vlogo v bitki na Pelennorskih poljih. Samega Théodena preganja misel na smrt lastnega sina.

Aragorn se iz ljubezni do Arwen postavi po robu krušnemu očetu Elrondu, hkrati pa se neprestano sprašuje, kakšen odnos naj ima do svojih pravih prednikov.
In nenazadnje je tu Gandalf, najbolj očitna očetovska figura v druščini, ki mora poslati svojega najbolj ranljivega "sina" Froda v naročje smrti.

Najbolj očitna in povsem sodobna zgodba pa se splete okoli Denethorja in njegovih dveh sinov - Boromirja in Faramirja. Starejši sin je skorajda njegov edinec, saj oče ponižuje in zaničuje mlajšega, ki nikoli ne more ugoditi očetovi volji, pa naj se še tako trudi.

Ko izve, da je Boromir mrtev, se Denethor povsem zlomi in morda iz obupa, krivde ali pa norosti mlajšega sina pošlje v gotovo smrt. In ko mu seveda ne uspe opraviti naloge, za katero so vsi že v naprej vedeli, da je povsem nemogoča, se Denethor počuti, kot da ga je Faramir povsem izneveril, zato se odloči, da oba skupaj zaslužita edino še smrt v ognju.

Upanje in brezup

Najbolj brezupne so razmere v Gondorju. Kraljestvo propada, belo gondorsko drevo v Citadeli, simbol vladavine, se je skoraj že posušilo, vladanje pa je v rokah majordoma Denethorja, ki naj bi skrbel za kraljestvo, dokler se ne pojavi novi kralj.
Denethor se znajde pod hudim pritiskom, saj je kraljestvo, ki mu je zaupano, najbližje Mordorju, le-ta pa je spet okrepil moči in prehaja v napad.

Denethor je že davno izgubil upanje, da bo človeštvo premagalo sile zla. Obupan je, ker se zaveda, da je njegov položaj le začasen in da se bo, če se vrne pravi kralj, moral odpovedati vladanju, hlepi po Prstanu, vendar se ga hkrati tudi boji, morijo ga govorice o pravem kralju, Boromirjeva smrt in nazadnje še hudo ranjeni Faramir. Vse to ga potisne v depresijo in paranojo, kar nazadnje pripelje do tragičnega konca.

Pa vendar ni vse izgubljeno. V mestu je Gandalf, ki je doslej kot dobrohotna diplomatska duša vodil bratovščino po njeni poti, zdaj pa prevzame aktivno vlogo v obrambi mesta, se kot general postavi na čelo vojske, ki je izgubila svojega poveljnika, in se ne prepušča mračnim mislim.

Po stezah mrtvih

Aragorn se končno sprijazni s svojo vlogo v Srednjem svetu in se kot Isildurjev dedič odpravi po pomoč po Stezah Mrtvih, po poti, s katere se nihče še ni vrnil živ.
V gorovju nad Dunhargom bivajo duše, ujete med ta in oni svet. Nekoč so bili vojščaki, ki so Isildurju prisegli zvestobo, a v trenutku največje nuje so ga izdali. Ko je bilo konec bitke, jih je Isildur preklel in odtlej so prisiljeni živeti v srcu gorovja kot duhovi, neživi in nemrtvi, dokler ne izpolnijo prisege.

Kot dedič gondorskega prestola je Aragorn, edini, ki jih

lahko odveže zaprisege in jih reši v pravo in dokončno smrt.

Junaštvo na pelennorskih poljih

Na poljanah pred Minas Tirithom se odvije ena zadnjih in najpomembnejših bitk, ki odloča o tem, ali bo svet odtlej zavit v temo ali pa bo prebivalcem Srednjega sveta ponovno posijalo sonce.

Proti Sauronovi vojski se postavijo trije nenavadni zavezniki: gondorska vojska pod Gandalfovim poveljstvom, rohanski jezdeci, ki jih vodi kralj Théoden, in Mrtvi, ki jih s sabo pripelje Aragorn.

Nekaj časa se Gandalf s svojo vojsko bojuje sam proti preštevilnim orkom, ki jim uspe prodreti v prve obroče mesta. V ključnem trenutku, ko Gondorju zmanjkuje moči, se pojavijo Rohanci, ki s sabo nevede peljejo dva ključna junaka - Éowyn in Meda. In končno pride trenutek, ko tako dolgo ločeni kraljestvi spet združita moči. Za nekaj trenutkov se položaj obrne in branilcem dobrega uspe zadržati napade.

A ne glede, komu v bitki bolje kaže, vsaka puščica, vsak udarec, vsaka minuta, ko so orki pred gondorskimi vrati, omogočajo Frodu in Samotu, da se še malo približata gori Pogube. Če orki niso v Mordorju, imata hobita varnejšo pot do poči, kjer morata uničiti Edini prstan.

Zato je zmaga nad orki na Pelennorskih poljih po eni strani velik uspeh, po drugi pa povzroči hude težave, saj se orki umaknejo nazaj v Mordor - točno tja, kjer bi jih moralo biti čim manj. In spet pride čas za junaštvo. Vsi so se pripravljeni žrtvovati za prihodnost Srednjega sveta in izmamiti orke iz njihovega legla.

Novi liki in ljudstva

Gondorci

So potomci nekoč mogočne civilizacije, ki se je zdaj bolj ali manj okrnjena obdržala predvsem v Minas Tirithu, mestu kraljev, ki mu zdaj vlada Majordom. Gondorska prestolnica je zadnji spomin na čase, ko so ljudje igrali pomembnejšo vlogo v Srednjem svetu.

Leteče zveri

V Kraljevi vrnitvi vsak od Nazgûlov jezdi eno od letečih zveri - velikanski leteči stvor z usnjatimi krili, ki spominjajo na ogromnega netopirja. To so bitja Starega sveta. Na hrbtih teh zveri Nazgûli s strahotno hitrostjo preletavajo in nadzirajo Sauronovo kraljestvo.

Kralj-čarovnik

Je poveljnik Sauronovih temnih sil, ki vodi napad na Gondor in Minas Tirith. Je najmogočnejši od Nazgûlov, tisti, ki je na Vremskem vrhu zabodel Froda.

Haradci in olifonti

Z juga prihaja rasa ljudi, ki naseljujejo kraljestvo Harad in živijo predvsem za boj. Njihova največja prednost v bitki so ogromni olifonti, ki nosijo bojne stolpe, polne haradskih lokostrelcev. Olifonti poteptajo vsakega, ki jim pride na pot - ljudi in konje, brez izjeme.

Želoba

Starodavno bitje, podobno velikanskemu pajku, preži v labirintu predorov, ki tvorijo jamo v bližini cirithungolskega stopnišča. Želoba že tisočletja živi v tej jami, tam je živela celo prej, ko je Sauron prišel v Srednji svet. V predorih spleta mreže in v mraku čaka, da se bo posladkala z nič hudega slutečimi popotniki, ki jih pot po nesreči zanese v njen brlog.

■

Če bi bil učitelj, bi ...

(domišljijski spis)

Ko sem jaz v učenčevi koži, kar sedaj sem, se čudim, zakaj sploh obstaja ocena ena, ki je pogosta ocena v redovalnici, nekateri profesorji pa jo prav radi delijo. To sem spoznal v osnovni šoli. Vem, da je poklic učitelja težak, odgovoren, vendar tudi potreben. Če bi bil jaz učitelj, bi ... Jaz pa bi si za lažje delo omislil drugo taktiko, kot jo poznajo današnji učitelji. Pri meni ne bi bilo negativnih ocen, ne kontrolnih nalog, ničesar. Če pa bi bilo to že potrebno, pa bi napravil tako, da bi bilo enostavno zame in za učence. Učenci bi v redovalnico dobivali petice, na koncu leta bi bili vsi odlični, pohvaljen pa bi bil tudi jaz s strani vodstva šole, obenem pa bi se mi povišala plača. Kdor pa bi v razredu delal nered, bi po pouku okoli šole rože sadil, papirčke pobiral, skratka, dela bi bilo dosti. Danes je res veliko učencev, ki delajo nered in samo zamišljam si, kako bi bila šola lepo očiščena. Tako bi mi vodstvo šole še enkrat povišalo plačo, tokrat za čisto šolo. Podaljšanje počitnic bi bila tudi krasna zadeva, saj bi si učitelji lahko privoščili daljši dopust na Havaje ali kam drugam. Sedaj opažam, da imajo tisti učitelji, ki zapuščajo šolo, vsaj pet centimetrov sivih las, zato bi v šoli trikrat na leto podaril brezplačno barvanje las. Devetletko bi ukinil, saj so učenci predolgo časa v šoli, učenja v šoli bi bilo dve uri na dan dovolj. Namesto stopnic pa bi vgradili tekoči trak, da se učenci in učitelji ne bi utrudili do razreda, tako bi bilo učenje manj naporno. Učiteljem bi vgradili v stene učilnice postelje, da bi leže lažje predavali in da ne bi bili pri devetdesetih vsi na invalidskem vozičku.

To je bil moj domišljijski spis, vem pa, da so razmere v šoli čisto drugačne. Profesorji se morajo držati splošnih pravil, drugače si lahko poiščejo drugo zaposlitev. Da ne govorim o povišanju plač! Učitelji povišanja ne doživijo kar tako. To so bile samo moje domišljijske ideje, za katere pa dvomim, da se bodo uresničile.

Uroš Bobnar, 1.a E

Roža

Kaj porečeš, roža,mi,
ko povem težave ti?
Kaj ti veš?
Sploh nisi živa!
Zame zdaj
vsaka roža je kopriva.

Ti samo rasteš,
nič ne de.
Tebi se lepo gode.
A jaz čedalje bolj trpim,
imam občutek,
da vse lahko zgubim.

Vsak dan živim v strahu,
kaj bo prišlo,
a tudi tebe kot roža
nekoč več ne bo.

A kaj bi s tem te strašil,
kaj bi dal,
da bi življenje tako dobil,
kot ga imaš ti;
tako bi mirno počakal
na konec svojih dni.

Matic Redek, 1.bR

Bela cerkev

Bela cerkev je moja domača vas,
kjer mojega očeta hiša stoji,
z nami vsako noč brez kravala zaspi,
naša lepa vas ima ugled in »stas«.

Če še ni, bo še prišla na dober glas,
vsi smo v odnosih dobrih, vredni hvale,
za velemestnike so to Butale,
le raj za preproste, prava vas za nas!

A ko bom enkrat šel čez oceane,
ko na moji poti več ne bo ovir,
ko vsi lačni bodo imeli hrane,

takrat do nikogar ne bo zamer,
se spomnil bom vasi domače, znane,
in to pot do nje edino pravo smer!

Matjaž Mrgole, 2.aE

Tišina

(prvi kazenski spis)

Pet strani spisa z naslovom Tišina. Za boljšo voljo, oziroma vzpodbudo pa je celo kazenski, samo za nas dijake, ki smo bili pred enim letom izbrani iz dveh razredov z namenom, da bomo v programu, ki ga (dodatno) obiskujemo, resnično le najboljši.
Pa očitno ni tako. Tudi v taki eliti, kot je naš razred, se najdejo osebki, ki se ne držijo šolskih pravil in pravil, ki jih pri svoji uri določi profesor. Dijaki smo prepričani, vsaj nekateri, da naj bi imel profesor pri svoji uri povsem normalne pogoje, če to jasno in glasno tudi pove in pokaže, da hoče v tistih petinštiridesetih minutah tišino in mir ter dijake, ki se tega vestno držijo. Profesor lahko to pokaže že s svojim prvim stikom z dijaki, ko da brez odvečnih besed vedeti, da bomo govoričili bore malo, razen takrat, ko bo to zahteval od nas. In glej ga šmenta! Takrat tudi tisti najbolj pogumni izgubijo ves svoj sijaj, energijo in nenazadnje tudi pogum, da bi si upali nasprotovati profesorju. Primer takšnega profesorja imamo tudi na naši šoli oziroma jih je več in nekateri nas še vedno učijo nekateri pač ne več in pri teh profesorjih točno vemo, kje je meja, kdaj je dovolj, čeprav vsake toliko časa pride do kakšnega izbruha, ki je znak za alarm, ampak vse se hitro umiri in normalno delamo naprej. Tudi tistega dne smo nekateri opazili znak za alarm: dolg, dokaj oster pogled v razred, s ciničnim nasmeškom. Očiten znak , da je nekaj narobe, ampak nekateri ga niso ali pa ga niso hoteli videti in veselo čvekali naprej, ko je kar naenkrat ob velikem začudenju kot strela z jasnega! priletel spis o tišini na treh straneh. Pa nekaterim to še ni bilo dovolj, zato je priletela dodatna pošiljka, četrta stran spisa. Nekateri so mislili, da je to le slaba šala, ko je zagrmelo še enkrat in že je bila pred nami nova pošiljka: pet strani spisa. Pošiljka, poslana od samega Boga! Takrat so uvideli, da je vrag nehal šalo jemati in na koncu ure iz razreda odšli z dolgim nosom. Predvsem v razredu izstopa en posameznik, ki gre nekaterim že pošteno na živce: tako dijakom kot profesorjem. Žal imajo le slednji nekaj pravice, da ga spravijo v red. Če bi tudi mi imeli to čast, da ga počastimo s tišino, bi bila ta večna. Malo šale, tako hudo tudi ni! Lahko pa res rečem, da je bila v lanskem šolskem letu, ko slednjega še ni bilo z nami, v razredu pri urah večja disciplina, ni bilo nepotrebnih vložkov in z nobenim od profesorjev nismo imeli omembe vrednih problemov, niti oni z nami, kaj šele, da bi dobili kakšno kazensko nalogo. Ampak vsake toliko časa prav pride takšen potresni sunek, da nas opomni, da smo še vedno (samo) dijaki neke šole.

Morda sem se nekoliko oddaljil od teme, toda res ne vem, kaj naj napišem o tišini na petih straneh. Človek je potreben tišine, ko ima vsega dovolj, da se napolni z energijo za nove podvige. Marsikateri košarkar si bi zaželel, da bi pri izvajanju prostih metov, ki so včasih odločilni, v dvorani vladala popolna tišina. Včasih se to tudi zgodi, že v naslednjem trenutku, če je uspešen, pa zavlada popoln kaos. Ampak to je kaos veselja, ko gledalci padejo v delirij in je zaželen,v nasprotju s tistim, ki je takrat vladal v razredu. Upam, da bo takih čim manj in čim več tistih prvih: zaželenih, prijetnih, edinstvenih.

Damjan Rožman,5.cE

Vabilo

Koliko hčera je izgubljenih?
In koliko domov je pogubljenih!?
In kje je skrit zaklad?
Kje je doma pomlad!?

Roko daj si na srce,
tu boš našel svoje ime.

Srce mi ne govori,
polno je misli,
duša me boli,
polna je skrbi.

Odpreti oči
je videti,
stopiti na noge
pa hoditi.
Žime ne boš gledal
in molče ne pel,
s srcem pa ne delal,
takrat ko si boš to le želel.

In vrata so tu,
ključ imaš ti,
pridi sem v luč,
vstopi v svoje žive dni.

Robert Janec, 4.aTG

Vrt lepote

Stoj za vrati vsega dobrega,
Spoznaj vrt,
na katerem cveti...roža večne
svetlobe.

Niso misli tiste,
ki vladajo nad močjo čistosti
srčne lepote
iz davnih dni,
ki ti očisti oči.

Skoraj ne sme rasti nad temo,
da razsvetlil bi zlato nebo...

Iskal bi,
a vem,
ne bi našel...
Pozabil bi njeno telo.

Robert Janec, 4.aTG

Glasnik

Odmrznimo stene naših želja,
pohitimo,
da dobimo svojo vrečo zlata.
Nisem, da bi gledal,
nisem, da bi poslušal,
sem,
da se spomnim in ti povem,
v srcu prižgem plamen iskren,
zakurim klasje zla
in obnovim moč Boga.

A veš,
da se staraš,
čakaš, rjaviš in propadaš,
ne veš,
zakaj večine pač ne obvladaš,
v teh gnilih rovih se kotališ,
ko si pa želiš...

Zakuri oblast,
uniči si čast,
naj rjove plamen tvojega srca,
nikoli več ne pozabi besed, ki jih
kliče vera tvojega upanja...
Znotraj njih se lahko prebudiš.

Robert Janec, 4.aTG

Idila

Tih, svoboden je ta svet,
tu kraljujejo vetrovi,
mirno, sladko se mi zdi,
ko prebudijo se gozdovi.

Vlažna, ilovnata so tla,
bosih nog se pogrezam vanje
in pristen, miren je šepet,
tedaj prosim za spoznanje.

Mehak, topel je ta kraj,
razrašča rožnati se gaj,
vidi preko se obzorja,
do kristalno čistega se morja.

Toliko znanja in utopij,
tu skrito bogastvo je vseh grofij,
ohranjeno je, dokler se ga ne
dotakneš,
neokrnjeno, preden v prvi kamen
se spotakneš.

Robert Janec, 4.aTG

Ugasla zvestoba

Vrzel nad uvalo je pognala,
kot lava iz vulkana je bruhala.
Strast iz mladenke je vstala,
saj je svojo nedolžnost svetu dala.

Bilo je tiho, mirno in tako hitro,
da še bolečine ni čutila.
Solzo je držala bridko,
saj nikogar ni ljubila.

Ne hodi, ne vstajaj, ne beži stran,
veš, rada te imam.
Ostani z mano, ljubiva se;
moja soba tako prazna je,
moja postelja tako prazna je,
moje srce tako prazno je...

Ostani z mano, ljubiva se!

Vstal si , zaprl si vrata,
nisi pogledal več nazaj,
plačal si še zadnji tolar
za nedolžni kupleraj.

**Klavdija Zorec,
maturitetni tečaj**

Puberteta v mladosti

Zmeda v glavi.
Prikaže se ta pravi.
Drugačen od drugih.
Oh- potrebujem oddih.
Še enkrat zagleda se v isto,
kakor aeroplan na pisto.

Postaja čarovnic,
nemoč blagovnic!
Zvezde nad mano...
Greh! Ne pusti me samo.

Prerok! Prerok!
Zakaj ti otrok?!
Bežiš?!
Kam, kam?
Nehaj, ni ti drugam.

Ves si čil,
Ne boš več pil,
preveč si se zakadil,
ni več zdravil.

**Klavdija Zorec,
maturitetni tečaj**

Spoznanje

Samo kdor si res upa prositi
in na glas govoriti,
milostno mu bo dana sprememba.
Samo kdor bo strgal obleke s sebe
in nag korakal pred svetom,
bo ugotovil,
zakaj je tak,
zakaj vsi ti ljudje hodijo na isti vlak,
tako ime tvoje bo dobilo nov pečat.

Mravlja uči mravljo,
kako postati mravlja.
Grešnik uči otroka,
kako grešiti...
Bog...
spusti človeka med angele.

Vladaj nad seboj,
ker le takrat pravi si heroj,
ne poskušaj grehov jesti,
bruhaj jih s svojimi solzami,
da ti zagrenijo,
kar si misliš,
da je sladko,
kar si misliš,
da iz tvojih ust je prišlo,
v resnici to ni tvoje zlato.

Roka je mlin,
ki jo poganja tok tisočerih
in prsti so listje,
ki šelesti,
samo kadar veter piha preko
obzorje.

Ne pripisuj si zaslug,
ne misli,
da sam vlečeš plug.

Zemlja zori,
če pusti soncu,
da se z njo veseli
in muha leti,
kadar ji človek dopusti...

Ne veruj v sebe,
veruj iz sebe,
ker ne postajaš Bog,
ampak del Boga.

Robert Janec, 4.aTG

Sporočilo

Spokoj umrlih,
spoznaj oznake novega sveta.
Blaženo je stanje bolečine,
obuja...

Skovana so kopja smrti,
mir je v krempljih zveri,
srce se ne boji.

Plemenitost navdaja še zadnje
kalčke raja.
Kdor se izneveri, ga ne vidi.
Spokoj, samota
nas umirjata.
Edina je knjiga življenja,
njeni verzi so že razposlani,
samo živi jih berejo,
nevidni so očem.
Kdor je močan, se vdaja,
kdor je miren, v njihovih očeh
zaostaja.

Plemenita so čustva
vstaje in boja,
plemenito je stanje uboja.

Rojeva se Bog v srcih
neusmiljenih,
pazite se neznanja in njenih ljudi,
smrt že razsaja in kaže svoje
pesti diha skozi pljuča umrlih.

Vzemi zdaj to v spoznanje,
mir in svet
povezujeta se v bridko stanje.

Robert Janec, 4.aTG

Žeja

Skrižana ruleta preudarnosti,
oplajanje...
Vodilo smrti!
Kronična iznajdljivost
rehabilitiranih udov mrtvega
telesa.

Teror odganjanja skrbi
...še dihajo,
odgovorno je delati smeti,
prerasti preseženo,
v zrak pognati doseženo.
Za konec pa začnimo na novo,
za spremembo pa obudimo
mrtvo.

Mir zbujajo tanki,
žejo pogasi nafta.

Prepletajo se zlate niti,
v žile pa vdirajo termiti.
V prostoru je polno mrzlih
obrokov,
idilični voajerizem vzorno
krepi duha.
Želijo si brezna,
opolzke odplake rešujejo moža.

Določa država mejo
...ali meja državo?
Lakota postaja sita lačnih,
poslednji grižljaj,
za balonom vzleteli časnikar.
Sedaj že moja pisma berejo!
Je to tisti smehljaj?
Ali so nihilizem zavrnili?
To je demokratično
uveljavljanje imperatorja.

Red, ki skriva svoje rede,
mučeniško buljenje v pisane
zaboje.

Pokol so stigme,
ki rešujejo življenja.

Robert Janec, 4.aTG

Viri slik:

www.mysteriesmagazine.com
www16.brinkster.com
seattletimes.nwsource.com
www.imdb.com
denimunterseeboot.blogspot.com
www.cool-merchandise.com

Tegi
revija PTESTO